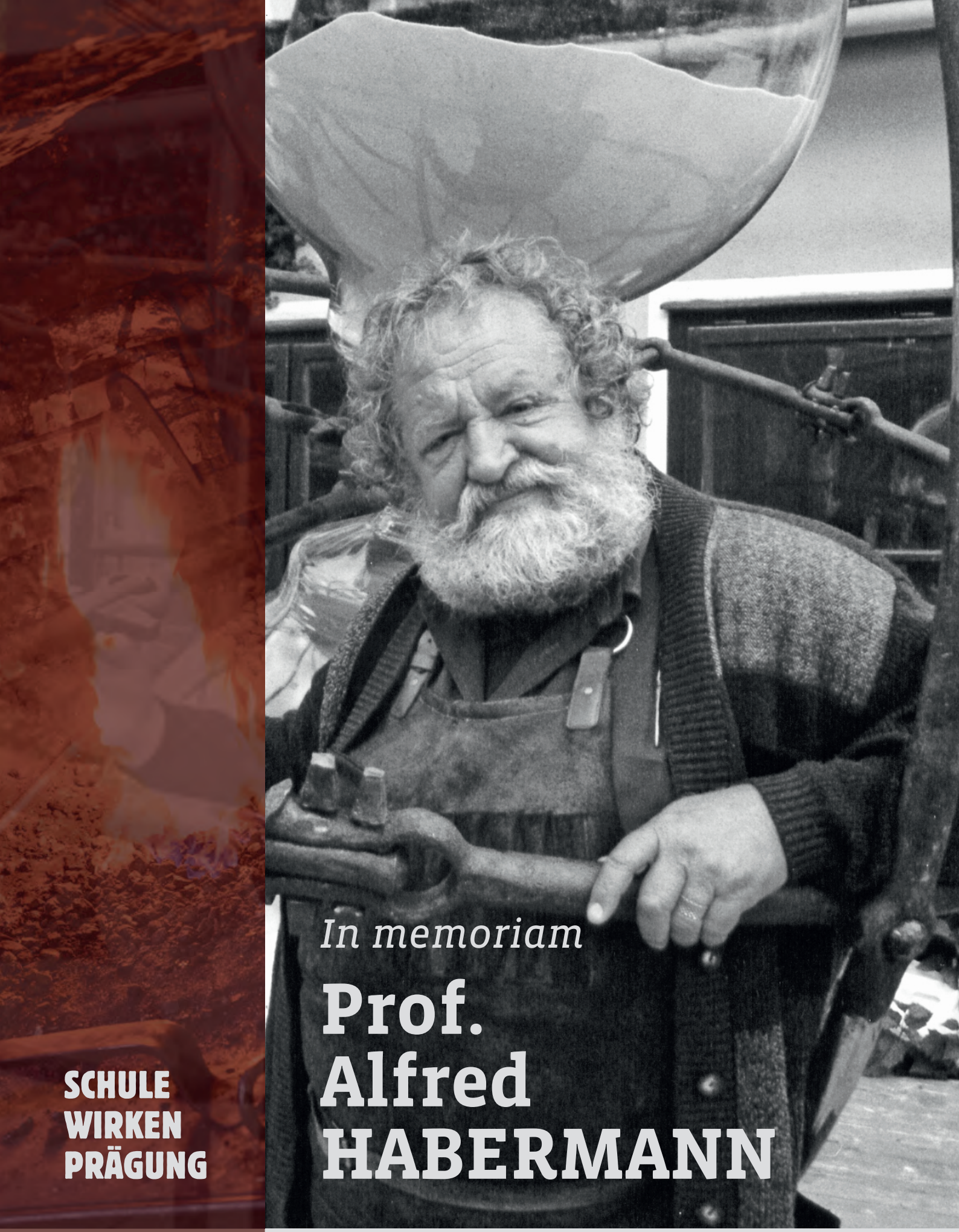

In memoriam

Prof. Alfred HABERMANN

SCHULE
WIRKEN
PRÄGUNG

ybbsitz Schmiedezentrum

FeRRUM welt des eisens

Interreg Österreich-Tschechische Republik

EUROPÄISCHE UNION

Alles Realisierte ist das Übertragen des Gedanken. Vše realizované je přenosem myšlenky. **Everything that is realized, is the translation of the thought. Jedes Werk erfordert das Studium des zu Gestaltenden.** Každé dílo vyžaduje studium toho, co má být vytvořeno. Every opera demands the study of the design task. **Der abstrakte Gedanke wird am Papier realisiert.** Abstraktní myšlenka se realizuje na papíře. The abstract thought is realized through the drafting paper. **Zu sehen, zu realisieren, die Schönheit der Schöpfung in eine metallische Form zu übertragen, das ist mein Streben.** Vidět, realizovat, prevádet krásu

Editorial

Joseph Hofmarcher
Projektleiter, Kurator, Editor
Vedoucí projektu, kurátor, redaktor
Project leader, curator, editor

Editorial
Editorial

Mit dem Projekt „Schule-Wirken-Prägung“ wollen wir nicht nur zwischen Ybbsitz, der letzten Wahlheimat Habermanns, und seinen Ursprüngen in der Südmährischen Region Vysočina Verbindungslinien ziehen. Wir wollen das immaterielle Erbe des sogenannten Schmiedepapstes aufzeigen. Dazu haben wir verschiedene Initiativen erarbeitet und diese teilweise mit dem Schmiedefest Ferraculum verknüpft: Auf den Spuren des Meisters wurde eine Reise von Ybbsitz nach Jihlava vollzogen, mit der Ausstellung der Schüler & Freunde Habermanns und einem Podiumsgespräch wie auch mit dem Gedenkobjekt Epitaph werden die Folgegenerationen von Schmiedekünstlern und Metallbildhauern thematisiert. Mit diesen Aktivitäten wollen wir die Frage bearbeiten, „Was ist und bleibt von Prof. Alfred Habermanns Wirken in den nächsten Generationen?“

Die Textbeiträge von Gerhard Zeillinger und Leo Lugmayr verschriftlichen den bei uns hinterlassenen Eindruck in treffender Weise. Was bleibt von dem großen Zeitgenossen, Schmiedekünstler, Lehrer, Bildhauer, Schmied, Gesamtkünstler, Kosmopolit, Freund? Wir hoffen, dass die aufbereiteten Inhalte für Sie als interessierte Person greifbar dargestellt sind und wünschen viel Freude im Andenken an Alfred Habermann.

Projektem „Schule-Wirken-Prägung“ nechceme pouze načrtnout spojnice mezi Ybbsitzem, tedy poslední zvolenou vlastí Habermanna, a jeho počátky v jihomoravské části Vysočiny. Chceme ukázat na nehmotné dědictví tohoto papeže kovářů. Za tímto účelem jsme vytvořili nejrůznější iniciativy a některé z nich propojili s kovářskou slavností Ferraculum. Ve stopách mistra byla realizována cesta z Ybbsitzu do Jihlavy, nastupující generace kovářských umělců a výtvarníků pracujících s kovem jsou představovány v rámci výstavy Habrmannových žáků & přátel s podiovou diskusí a také objektem epitafu. Těmito aktivitami bychom rádi poskytli odpovědi na otázku, „Co z působení prof. Alfreda Habermanna je a bude přítomno v dalších generacích?“

Texty sepsané Gerhardem Zeillingerem a Leo Lugmayrem výstižně vystihují dojem, který v nás zůstal zachován. Co zůstává po tomto velkém pamětníkovi, kovářském umělci, učiteli, výtvarníkovi, kováři, umělci jako takovém, kosmopolitovi a příteli? Doufáme, že se Vám jako zájemci o toto téma bude se zpracovanými informacemi příjemně seznamovat a přejeme Vám při vzpomínce na Alfreda Habermanna hodně radosti.

With the project „Schule-Wirken-Prägung“ we not only want to draw connecting lines between Ybbsitz, Habermann‘s last adopted homeland, and its origins in the South Moravian region Vysočina. We want to show the immaterial heritage of the so-called blacksmith‘s pope. For this purpose we have developed various initiatives and linked these partially with the forging festival Ferraculum: a journey in the traces of the master, from Ybbsitz to Jihlava, was done; with the exhibition and a panel discussion of students & friends of Habermann as well as with the commemorative object Epitaph, the subsequent generations of blacksmiths and metal sculptors was thematized. With these activities we want to work on the question „What is and remains of Prof. Alfred Habermann‘s work in the next generations?“

The texts by Gerhard Zeillinger and Leo Lugmayr are an apt description of the impression left on us. What remains of the great contemporary, blacksmith, teacher, sculptor, master artist, cosmopolitan, friend? We hope that the prepared contents are tangible for you as an interested person and we wish you great delight in the memory of Alfred Habermann.

3 Editorial
Editorial
Editorial

4 Vorwort
Předmluva
Preamble

8 Eine Meisterschule
Mistrovská škola
A Masterschool

11 Neun Thesen zur Person Alfred Habermann
Devět tezí o osobě Alfreda Habermanna
Nine theses on the person Alfred Habermann

14 Lebenslauf im Zeitstrahl
Životopis v časové ose
CV in a timeline

16 Auf den Spuren Alfred Habermanns
Po stopách Alfreda Habermanna
In the footsteps of Alfred Habermann

20 Von Ybbsitz nach Krems nach Iglau
Od Ybbsitz do Krems do Iglav
From Ybbsitz to Krems to Jihlava

22 Schmiedefest Ferraculum 2018
Kovářská slavnost Ferraculum
Blacksmith Festival Ferraculum

26 Podiumsgespräch
Pódiová diskuze
Panel discussion

27 Ausstellung der Schüler & Freunde Habermanns
Výstava Habermannových žáků & přátel
Exhibition of Students & Friends of Habermann

46 Das Epitaph
Epitaf
The Epitaph

Vorwort

Josef Hofmarcher
Präsident Schmiedezentrum Ybbsitz
Prezident Schmiedezentrum Ybbsitz
President Schmiedezentrum Ybbsitz

Předmluva
Preamble

Prof. Alfred Habermann gehörte zu den bedeutendsten Kunstschmieden und Bildhauern im 20. Jahrhundert und beeinflusste die Entwicklung der Schmiedekultur in Europa entscheidend. Im Jahr 2000 findet er in Ybbsitz seine neue Heimat, wo er – so wie in Tschechien – mit seiner schöpferischen Energie spürbare Impulse setzte.

Durch das Projekt Schule-Wirken-Prägung war es möglich, gemeinsam mit unserem tschechischen Partner – der Gemeinde BRTNICE – und mit Unterstützung der Europäischen Union dem Lehrmeister der Schmiede nachzuspüren. Unser gemeinsames Ziel war es, sich über das Handwerk grenzübergreifend kennenzulernen, Freundschaften zu schließen und Verbündete bei Erhaltung des Kulturerbes „Schmieden“ zu finden.

Ich bedanke mich namens der Ybbsitz-Delegation für den herzlichen Empfang, bei unserer Kennenlern-Reise, in der Gemeinde BRTNICE, für die Möglichkeit der Teilnahme an der Tagung der tschechischen Schmiede-Gesellschaft und für die Besichtigung von Schmiedearbeiten aus der Schaffenszeit von Prof. Alfred Habermann in seiner ursprünglichen Heimatregion. Die Führung durch Schmiedewerkstätten und die herzliche Aufnahme bei den einzelnen Schmiedefamilien war eine wertvolle Bereicherung.

Die Hauptbühne des Kulturaustausches bildete das 3-tägige Schmiedefest FERRACULUM in Ybbsitz, wo wir gemeinsam mit unseren tschechischen Freunden und mit 200 weltweit angereisten SchmiedInnen den Dialog über das Handwerk weiter intensivieren konnten. Nicht nur gesellschaftlich sondern fachlich auf transnationaler Ebene. Hochwertige Beiträge für eine Gedenkskulptur wurden teilweise mitgebracht und zum Teil beim Schmiedetreffen gefertigt. Bei der Podiumsdiskussion und der Ausstellung mit und von Schülern sowie Freunden von Prof. Alfred Habermann wurde Wissen an Interessierte – insbesondere an junge Menschen – weitergegeben. Ein gemeinsames Gedenken in der Pfarrkirche und an der Grabstätte, mit Bewunderern und Wegbegleitern, brachte die große Wertschätzung des Schmiedemeisters in würdiger Weise zum Ausdruck.

Herzlicher Dank gilt den Schülern und Freunden Habermanns für die Bereitstellung von Arbeiten ihres eigenen Schaffens, um unseren Blick über die Gemeinde- und Regionsgrenzen hinaus zu schärfen, und damit den Dialog für ein erfolgreiches Zusammenleben zwischen den Bürgern zu befeuern. Als Bürgermeister a. D. der Schmiedegemeinde Ybbsitz, danke ich allen die zum Gelingen dieses Projektes beigetragen haben.

Prof. Alfred Habermann patřil k nejvýznamnějším uměleckým kovářským výtvarníkům 20. století a ovlivnil rozhodujícím způsobem vývoj kovářské kultury v Evropě. V roce 2000 nalezl v Ybbsitzu svoji novou vlast, kde se stal – stejně jako v Česku – svojí tvůrčí energií strůjcem výrazných podnětů.

Díky projektu „Schule-Wirken-Prägung" bylo možné pátrat společně s českým partnerem – obcí BRTNICE – a s podporou Evropské unie po stopách tohoto mistra kovářského řemesla. Naším společným cílem bylo seznámit se s jeho dílem nad rámec státních hranic, navázat přátelství a nalézt spojence pro úsilí o zachování kulturního dědictví kovářů.

Jménem delegace z Ybbsitzu děkuji za srdečné přijetí při naší poznávací cestě, rovněž v obci BRTNICE, také za možnost účastnit se zasedání české kovářské společnosti a za prohlídku kovářských prací z tvůrčího období prof. Alfreda Habermanna v jeho původní vlasti. Prohlídková trasa kovářskými dílnami a srdečné přijetí v jednotlivých rodinách kovářů pro nás byly cenným obohacením.

Hlavním dějištěm naší kulturní výměny se stala 3denní kovářská slavnost FERRACULUM v Ybbsitzu, kde jsme mohli společně s našimi českými přáteli a s dalšími 200 kovářkami a kováři, kteří se sjeli z celého světa, dále zintenzivnit náš dialog o společném řemesle. A to nejen ve společenské rovině, ale odborně na mezinárodní úrovni. Velmi kvalitní výtvarná řemeslná díla byla některá přivezena hotová a další byla vytvořena během setkání kovářů. Při pódiové diskusi s žáky a přáteli prof. Alfreda Habermanna a výstavě byly informace předávány dalším zájemcům – zejména mladým lidem. Společná vzpomínka ve farním kostele a u hrobu, prožitá spolu s obdivovateli a průvodci umělcovy cesty, se stala důstojným vyjádřením míry uznání kovářskému mistrovi.

Srdečný dík patří Habermannovým žákům a přátelům za poskytnutí prací z jejich vlastní tvorby, protože se nám tak podařilo zaměřit naše zraky za hranici obcí a regionů a tím ještě posílit dialog sloužící úspěšnému propojení života našich občanů. Jako bývalý starosta kovářské obce Ybbsitz děkuji všem, kdo přispěli ke zdaru tohoto projektu.

Prof. Alfred Habermann was one of the most important artistic smiths and sculptors in the 20th century and had a decisive influence on the development of blacksmith culture in Europe. In the year 2000 he found his new home in Ybbsitz, where – as in the Czech Republic – he set noticeable impulses with his creative energy.

Through the project „Schule-Wirken-Prägung" it was possible, together with our Czech partner – the city of BRTNICE – and with the support of the European Union, to trace the paths of the teaching master of the smiths. Our common goal was to get to know about the craft across borders, to make friends and to find allies in preserving the heritage „blacksmithing".

In the name of the Ybbsitz-delegation, I would like to say great thanks for the warm welcome, during our introductory journey, in the BRTNICE commune, for the opportunity to participate in the meeting of the Czech Blacksmith Society and for the visit of blacksmith work from the creative period of Prof. Alfred Habermann in his original home region. The tour of blacksmith workshops and the warm welcome to the individual blacksmith families was a valuable asset.

The main stage of the cultural exchange was the 3-day forging festival FERRACULUM in Ybbsitz, where we, together with our Czech friends and 200 blacksmiths from all over the world, were able to further intensify the dialogue on craftsmanship. Not only socially but technically on a transnational level. High-quality contributions for a commemorative sculpture were partly brought along and partly manufactured at the blacksmith meeting. At the panel discussion and the exhibition with and by students and friends of Prof. Alfred Habermann, knowledge was passed on to interested people – especially to young people. A joint commemoration in the parish church and at the tomb, with admirers and companions, the worthy appreciation of the forge master was expressed in a dignified manner.

We would like to thank the students and friends of Habermann for providing work of their own creation in order to sharpen our view beyond the boundaries of the communes and regions, thus fueling the dialogue for a successful cohabitation between the citizens. As retired mayor of the forging community Ybbsitz, I thank everybody who contributed to the success of this project.

Martin Eichtinger
Landesrat für Wohnbau, Arbeit und internationale Beziehungen
Zemský rada pro bytovou výstavbu, práci a mezinárodní vztahy
State Council of Lower Austria for Housing, Labor and International Relations

Gerhard Lueger
Bürgermeister der Marktgemeinde Ybbsitz
Starosta obce Ybbsitz
Mayor of Ybbsitz

Gute nachbarschaftliche Beziehungen in den Regionen sind die Basis für eine effiziente Zusammenarbeit auf europäischer Ebene. Die Schmiedekooperation der beiden Gemeinden Ybbsitz und Brtnice, Vysočina, ist ein Vorzeigebeispiel für ein harmonisches Miteinander über die Staatsgrenze hinweg.

Das Land Niederösterreich und der Kleinprojektefonds AT-CZ unterstützen solche Initiativen, weil wir davon überzeugt sind, dass von einem länderübergreifenden Austausch alle Menschen in den Regionen profitieren.

Dobré sousedské vztahy v regionech jsou základem efektivní kooperace na evropské úrovni. Spolupráce kovářů z obou obcí Ybbsitz a Brtnice v kraji Vysočina jsou příkladem harmonické vzájemnosti prožívané přes státní hranici.

Země Dolní Rakousko a Fond malých projektů AT-CZ takové iniciativy podporují, protože jsme přesvědčeni o tom, že z přeshraničních kontaktů profitují všichni obyvatelé zapojených regionů.

Good neighborly relations among the regions are the basis for efficient cooperation at a European level. The blacksmith cooperation of the two municipalities Ybbsitz and Brtnice in Vysočina is a model example of harmonious coexistence across the state border.

The Province of Lower Austria and the Small Projects Fund AT-CZ support such initiatives because we are convinced that all people in the regions benefit from a transnational exchange.

Prof. Alfred Habermann leistete einen ganz wesentlichen Beitrag zur Weiterentwicklung des Schmiedezentrums Ybbsitz. Durch sein Wirken konnten wir enge Kontakte zu anderen Schmieden in Europa herstellen. Es ist daher allen Beteiligten zu danken, die diese Initiative ergriffen haben.

Mit diesem Projekt kam es zu einer besonderen Zusammenarbeit mit der Stadt Brtnice. Neben dem Wissensaustausch konnte auch die freundschaftliche Beziehung zwischen den beiden Orten gepflegt werden.

Prof. Alfred Habermann přispěl naprosto zásadním způsobem k dalšímu rozvoji kovářského centra Ybbsitz. Díky jeho působení se podařilo navázat úzké kontakty s ostatními kováři v rámci celé Evropy. Je proto třeba poděkovat všem, kteří se této iniciativy aktivně chopili.

Pomocí tohoto projektu byla s městem Brtnice navázána výjimečná spolupráce, kdy byly kromě výměny informací vybudovány také přátelské vztahy mezi oběma obcemi.

Prof. Alfred Habermann made a very significant contribution to the further development of the forging center Ybbsitz. Through his work we were able to establish close contacts with other blacksmiths in Europe. It is therefore to be thanked to all those who took this initiative.

This project resulted in a special cooperation with the city of Brtnice. In addition to the exchange of knowledge, the friendly relationship between the two communities was maintained..

Miroslava Švaříčková
Bürgermeisterin
der Stadt Brtnice
Starostka Brtnice
Mayor of Brtnice

Pavel Rubeš
Geschäftsführer von
Brtnické kovadliny (Brtnicer Ambosse)
Jednatel společnosti
Brtnické kovadliny
Managing Director of Brtnické kovadliny (Anvils of Brtnice)

Das Projekt „Schule-Wirken-Prägung in Memoriam Prof. Alfred Habermann“ trug zum Aufbau von Freundschaft, gegenseitiger Zusammenarbeit und Erfahrungsaustausch zwischen der Stadt Brtnice und der Gemeinde Ybbsitz bei. Die Bürger und Schmiede hatten die Gelegenheit, die Schmiedewerkstätten während ihrem Zusammentreffen zu sehen und die Arbeit der örtlichen Schmiede kennenzulernen.

Danke, dass wir Mitglieder dieses nützlichen Projekts sein können.

Projekt „Schule-Wirken-Prägung in memoriam Prof. Alfred Habermann“ přispěl k vybudování přátelství, vzájemné spolupráce a k výměně zkušeností mezi městem Brtnice a obcí Ybbsitz. Občané a kováři měli příležitost prohlédnout si během svého setkání kovářské dílny a seznámit se s prací místních kovářů.

Děkuji, že můžeme být členy tohoto přínosného projektu.

The project „Schule-Wirken-Prägung in Memoriam Prof. Alfred Habermann“ contributed to the establishment of friendship, mutual cooperation and exchange of experiences between the city of Brtnice and the municipality of Ybbsitz. The citizens and blacksmiths had the opportunity to see the blacksmith‘s workshops during their meeting and to get to know the work of the either local blacksmiths.

Thank you, that we can be members of this useful project.

Die Teilnahme am Projekt „Schule-Wirken-Prägung in Memoriam Prof. Alfred Habermann“ hat zu einem Erfahrungsaustausch im technologischen Prozess der Herstellung von Schmiedearbeiten geführt. Ich schätze das Projekt sehr positiv ein.

Účast na projektu „Schule-Wirken-Prägung in Memoriam Prof. Alfred Habermann“ vedla k výměně zkušeností v technologickém procesu výroby kovářských prací. Osobně hodnotím tento projekt velmi kladně.

Participation in the project „School-Wirken-Prägung in memoriam Prof. Alfred Habermann“ has led to an exchange of experience in the technological process of the production of ironwork. I appreciate the project very positively.

Eine Meisterschule

Gerhard Zeillinger

Mistrovská škola
A Masterschool

Was bleibt von einem, wenn er nicht mehr da ist? Auf die Spuren von Alfred Habermann wird man in den Orten, an denen er gelebt und gewirkt hat, da und dort stoßen. Hinterlassenschaften aus Metall, von ihm Erdachtes und Geformtes, Kunst im öffentlichen Raum, die seine Handschrift allgegenwärtig macht und die wie eine Erzählung von ihm fortleben wird.

Das viel größere Vermächtnis, sein lebender künstlerischer Nachlass, ist die „Habermann-Schule“. Man kann sie zwar nicht sehen und wie eine gewöhnliche Schule betreten, aber es gibt sie an vielen Orten in Europa. Sie ist eine immaterielle Bildungsanstalt, eine Akademie der Ideen, die manifest werden, wenn ihre Schüler – Habermanns Schüler – das darin Erlernte ausführen.

An dieser Schule werden altes Wissen, Handwerk und Kunstfertigkeit gelehrt, wird das Know-how der Väter an die nächste Generation von Schmiedekünstlern weitergegeben. Lebendiges Erbe.

So wie es die großen Künstler der Renaissance, des Barock getan haben, die alle ihre „Schulen“ hatten, Werkstätten, die zu Meisterschulen wurden, in denen der Meister seine Fähigkeiten und manchmal Geheimnisse seinen Gehilfen und Schülern vermittelte. So wurden Generationen von Künstlern ausgebildet, um das Erlernte später selbst weiterzugeben, dabei neue Techniken zu entwickeln, ohne sich von den alten zu trennen. Das Gute ist das Bleibende, seht her! Und nichts kann bleiben ohne Innovation!

Heute sind Künstler – und sie waren es immer – die großen Einzelnen der Gesellschaft. Nur wenige sind bereit und machen sich die Mühe, ihre Kenntnisse anderen zu vermitteln. Gibt es das überhaupt noch, das ‚Geheimwissen‘ in der Kunst? Woher man die Farben bezieht, in welchem Verhältnis man sie mischt? Wie man dem Stein, dem Marmor zu Leibe rückt? Wie man das Eisen schmiedet? Gibt es überhaupt noch etwas, was nicht schon längst bekannt und erprobt ist?

Und was heißt schon Kunst? Zuerst ist das Handwerk und ohne das Handwerk ist nichts. „Ich bin Schmied. Denn was heißt schon Kunst?“, hat einmal, in vorbildlicher Bescheidenheit, aber auch in der ganzen Überzeugung seines Könnens, ein Ybbsitzer Schmied gesagt, als wollte er allen Schülern zurufen: Lernt erst einmal das Handwerk, dann sehen wir weiter!

In der Habermann-Schule, wo immer man sie sich in Europa denken mag, lernt jeder Schüler, jede Schülerin, was ein Schmiedegeselle einst können musste, von der Zeichnung, dem gestalterischen Entwurf, bis zur Ausführung in Eisen. Das ist nichts Neues und doch etwas, das es zu bewahren und vielfach oft erst wiederzuentdecken gilt. Gäbe es diese Schule nicht, würde viel von dem alten Wissen, den Fertigkeiten früherer Zeiten verloren gehen: Weil der Feind der Hand die Maschine ist, die alles besser, schneller, genauer macht. Aber „alles“ kann sie nicht. Und das, was sie nicht kann, ist jener immaterielle Wert, den nur der Meister an den Schüler weiterzugeben vermag. Bildung, Wissen, Kunst ist immateriell – erst dann kann etwas entstehen. Ohne die Idee wäre nichts. Ohne das Know-how kein Produkt. Ohne Schule, die dieses Know-how vermittelt, keine Kultur.

In früheren Zeiten war Schule ein Privileg, in deren Genuss nur wenige kamen, Schüler waren Auserwählte. Irgendwann wurde die Schule Pflicht und schließlich Selbstverständlichkeit. Eine Schule, in der man heute uraltes Handwerk, Kunsthandwerk erlernen und dabei dem Vorbild des Meisters als Lehrer, Handwerker, Bildhauer, Zeichner, als universalem Künstler, kurz: der Ikone Habermann begegnen kann, ist nicht selbstverständlich.

Co zůstane po někom, kdo už není? Na stopy Alfreda Habermanna se bude opakovaně narážet na místech, v nichž žil a působil. Je to dědictví ve formě jím promyšleného a zformovaného kovu, umění ve veřejném prostoru, které jeho rukopis činí všudypřítomným a které bude žít dál stejně jako vyprávění o něm.

Mnohem větším odkazem - pravým živoucím uměleckým dědictvím - je však „Habermannova škola“. Nelze ji sice vidět zrakem a vstoupit do ní jako do běžné školy, ale existuje na řadě míst v Evropě. Je to nehmotná vzdělávací instituce, akademie myšlenek, které jsou manifestovány ve chvíli, kdy její žáci – Habermannovi žáci – realizují to, co se naučili.

Na této škole se vyučuje staré vědění, řemeslo a umělecká dovednost, předává se zde know-how otců na další generaci uměleckých kovářů.
Živé dědictví.

Tak jak to dělali velcí umělci renesance a baroka, kteří měli všichni své „školy“, tedy dílny, které se staly mistrovskými školami, v nichž mistr předával své dovednosti a někdy i tajemství svým pomocníkům a žákům. Tak byly vzdělávány celé generace umělců, aby pak to, co získaly, opět předávaly dál. Přitom vznikaly nové techniky, aniž by byly opouštěny ty staré. Dobré je to, co trvá, hleďte! A trvat nemůže nic, co nepodléhá vývoji!

V současnosti jsou umělci – a bylo tomu tak vždy – velkými jedinci v rámci společnosti. Jen málo z nich je ochotno a snaží se předávat své znalosti dál. Existuje vůbec ještě „tajemství“ umění? Odkud se získávají barvy, v jakém poměru se míchají? Jak se vdechne kameni a mramoru život? Jak se ková železo? Existuje vůbec ještě něco, co už není dávno známé a vyzkoušené?
A co vlastně znamená umění? Nejdřív je řemeslo a bez řemesla není nic.

„Jsem kovář. Protože co vůbec znamená umění?“, řekl jednou s příkladnou skromností, ale také s veškerým přesvědčením o svém umu ybbsitzský kovář, když chtěl všem žákům sdělit své poselství: Nejdříve se naučte řemeslu a potom uvidíme co dál!

V Habermannově škole na kterémkoliv místě v Evropě se všichni žáci naučí to, co kdysi musel umět každý kovářský tovaryš - od výkresu přes výtvarný návrh až po provedení ze železa. Není to nic nového, ale přece je to něco, co je třeba zachovávat a často i nejdřív teprve objevovat. Pokud by taková škola neexistovala, bylo by mnoho z tradičních znalostí a dovedností z minulých časů ztraceno: Protože nepřítelem ruky je stroj, který zvládne všechno lépe, rychleji a přesněji. Ale neumí „všechno“. A to co neumí je právě nemateriální hodnota, kterou může předat pouze mistr svým žákům. Vzdělání, vědomosti, umění jsou nehmotné kategorie – ale teprve na jejich základě může něco vzniknout. Bez myšlenky by nebylo nic. Bez know-how žádný výrobek. Bez školy, která toto know-how předává, žádná kultura.

V dřívějších dobách byla škola privilegiem, kterého se dostalo jen málokomu, žáci byli ti vyvolení. Později se škola stala povinností a nakonec samozřejmostí. Škola, v níž se v současnosti může člověk naučit prastaré řemeslo, umělecké řemeslo, a setkat se přitom se vzorem mistra jako učitelem, řemeslníkem, výtvarníkem, kreslířem, jako univerzálním umělcem, krátce: setkat se s ikonou Habermannem, není samozřejmostí.

A Masterschool (Eine Meisterschule)

What remains of a man when he is no longer there? One will come across the traces of Alfred Habermann, in the places where he lived and worked. Metal relics, things conceived and shaped by him, art in public space, which makes his handwriting ubiquitous and which will live on like a narrative written by him.

The much larger legacy, his living artistic effect, is the „Habermann School". You can not see it and walk into it like into an ordinary school, but it does exist in many places across Europe. It is an intangible educational institution, an academy of ideas that becomes manifest when its students – Habermann's students – do what they have learned.

This school teaches ancient knowledge, craftsmanship and artistic skills, passing on the know-how of the fathers to the next generation of blacksmiths. Living heritage.

As did the great artists of the Renaissance, the Baroque, who all had their „schools," workshops that became master schools, in which the master imparted his skills and sometimes secrets to his assistants and disciples. Thus, generations of artists were trained to later pass on what they had learned, developing new techniques without abandoning the old ones. The good is the lasting, look! And nothing can remain without innovation!

Today artists are – and always have been – the great individuals of society. Few are willing to share their knowledge with others. Is it existing any more, the ‚secret knowledge' in art? Where does one get the colors from, and in which ratio does one mix them? How to tackle the stone, the marble? How to forge the iron? Is there anything else that has not already been known and tested?

And what does art mean? First is the craft and without the craft is nothing. „I am a blacksmith. What means art anyway?", once an Ybbsitzer blacksmith said, in exemplary modesty, but also in the full conviction of his abilities, as if he wanted to shout out to all students: Once learn the craft, then we'll see!

At the Habermann School, wherever one imagines it in Europe, every pupil, every student, learns what a blacksmith journeyman once had to be able to do, from drawing, designing, to realization in iron. This is nothing new and yet something that needs to be preserved and in many cases often only rediscovered. Would this school not exist, then much of the old knowledge, the skills of yesteryear, would be lost: because the enemy of the hand is the machine that makes everything better, faster, more accurate. But it can not do „everything". And what it can not do is, to pass on the intangible value, that only the Master can pass on to the disciple. Education, knowledge, art is intangible – only then can something arise. Without the idea would be nothing. Without the know-how no product. Without a school that conveys this know-how, no culture.

In earlier times, school was a privilege, only few could enjoy, students were chosen. At some point the school became obligatory and finally self-evident. A school where you can now learn ancient craft, handicraft and encounter the example of the master as a teacher, craftsman, sculptor, draftsman, as a universal artist, in short: the icon Habermann, is not self-evident.

Neun Thesen
zur Person Alfred Habermann

Leo Lugmayr

Devět tezí o osobě Alfreda Habermanna

Nine theses on the person Alfred Habermann

Es ist nicht leicht, Alfred Habermann – sein Wirken und seine Wirkung – in Worte zu fassen. Ich habe im Rahmen des Festakts anlässlich der 10. Wiederkehr seines Todestages versucht, neun Thesen zu Alfred Habermann postulieren, die stroboskopartig Streiflichter auf die Künstlerpersönlichkeit werfen sollen. Diese neun Puzzlesteine sind ein Versuch, der nicht den Anspruch stellt, ein umfassendes Bild von Alfred Habermann zu zeichnen. Es soll ein Eindruck grob abgesteckt werden, der die Persönlichkeit erahnen lässt.

1 Alfred Habermann war ein feiner Mensch, der bei aller äußerlich erscheinendern Grobheit seiner Arbeitsmethoden stets fein fühlte, was Gestaltung, Kunst und Kreativität, Methode und Zeichnungen anging.

2 Er war ein Mensch, der es verstand, von seinen Arbeiten einen Schritt zurückzutreten, um sie zu betrachten, zu bewerten und sie kritisch prüfend zu hinterfragen.

3 Alfred Habermann war definitiv kein Mensch großer Worte. Er war wortstark, wenn es um die Verteidigung von Werken ging. Aber er war kein Mensch, der beschreiben wollte, der mündlich oder schriftlich darstellen wollte, was seiner Auffassung nach das Werk in seiner Ausdruckskraft selbst erzählen konnte, ja sollte oder gar musste. Eine Arbeit, die nicht für sich spricht, ist schwach, hat er immer wieder gesagt. Bei der Beschreibung und Benennung von Werken wie „Panta Rhei“ (Ferraculum 2000), „Europa wächst zusammen“ (Ferraculum 2002) und „Der Orbit des Hephaistos“ (2004) in Gresten zog er stets Freunde zu Rate, die Beschreibungen formulieren sollten. Auf Anhieb akzeptierte er dann die im Vorfeld mit ihm grob abgesteckten Textinhalte nicht nur, sondern betonte sie zustimmend.

4 Er war ein Mensch, der sich nicht davor scheute, Verantwortung zu übernehmen, sondern vielmehr Verantwortung und Leadership suchte. Sei es für einen Prozess oder ein Werk, und das mit einer Selbstverständlichkeit, die beeindruckte.

5 Alfred Habermann wirkte stets mit Vehemenz und ausschließlich mit ganzem Einsatz und mit voller Energie.

6 Er war ein Mann, durch und durch kompromisslos im schöpferisch positiven Sinn. Müsste man ihn mit der chinesischen Philosophie des Daoismus beschreiben, in der die polar einander entgegengesetzten und dennoch einander ergänzenden Kräfte oder Prinzipien Yin und Yang wirken, das weiße Yang – hell, hart, heiß, männlich, aktiv, Bewegung – und das schwarze Yin – dunkel, weich, kalt, weiblich, passiv, Ruhe – so hatte er nichts yinhaftes, Weibliches. Darauf deutet wohl auch das Wort “Mann” in seinem Namen hin. Habermann war Yang.

7 Als Monolith wurde er wahrgenommen, als Fels in der Brandung der bildhauerischen Ausdruckskraft des 20. Jahrhunderts; als einer, der dasteht und wirkt wie eine aus einem Stein gehauene Skulptur: unumstößlich, nicht aus dem Gleichgewicht zu bringen. Es war wohl nicht immer einfach, mit ihm umzugehen, weil er feste Vorstellungen hatte, Geradlinigkeit beherrschte und selbstgesteckte Ziele verfolgte.

8 Ein Reisender, der sich stets neu entschied, wo er sich hin wandte, sich niederließ: Tschechien, Bayern, Venedig oder Ybbsitz. Auch das war Alfred Habermann.

9 Wohl schwer zu glauben für jemanden, der sich nun diese acht Postulate vor Augen führt ist, dass die neunte Determinante Alfreds Charme war: Er war liebenswürdig, wohl auch deswegen, weil er stets mit Liebe bei der Sache war. Alfred Habermann beeindruckte als Gesamterscheinung und war als Persönlichkeit von unvergleichlicher Wirkung.

Devět tezí o osobě Alfreda Habermanna

Není snadné pojmout Alfreda Habermanna – jeho působení a jeho vliv – slovy. V rámci slavnostního aktu při příležitosti 10. výročí jeho úmrtí jsem se pokusil zformulovat devět tezí o Alfredu Habermannovi, které by měly stroboskopicky vrhnout paprsky světla na jeho uměleckou osobnost. Těchto devět kamínků mozaiky je pokusem, který si nenárokuje vykreslit kompletní obraz Alfreda Habermanna. Má být jen v hrubém měřítku vymezen dojem, dávající tušit jeho osobnost.

1 Alfred Habermann byl jemný člověk, který při vší navenek se jevící hrubosti vnímal vždy citlivě vše, co se týkalo tvorby, umění a kreativity, metody a kreslení.....

2 Byl to člověk, který uměl poodstoupit od své práce o krok dozadu, aby ji mohl pozorovat, hodnotit a kriticky zpochybňovat.

3 Alfred Habermann rozhodně nebyl člověk velkých slov. Byl výmluvný, když šlo o obhajobu děl. Ale nebyl tím, kdo by chtěl věci popisovat, ústně nebo písemně zobrazovat to, co podle jeho názoru mohlo, mělo nebo muselo dílo silou svého výrazu vyprávět samo. Opakoval vždy, že práce, která nemluví sama za sebe je slabá. Při popisu a pojmenovávání děl jako „Panta Rhei“ (Ferraculum 2000), „Evropa se sbližuje“ (Ferraculum 2002) a „Orbit Hephaista“ (2004) v Grestenu vždy přizval na radu své přátele, kteří měli popisy naformulovat. Tyto texty, které předem jen zhruba naznačil, pak nejen že okamžitě přijal, ale souhlasně jim přizvukoval.

4 Byl to člověk, který se nebál převzít odpovědnost, nýbrž naopak odpovědnost i vůdčí pozici vyhledával. Ať již za proces nebo za dílo, a to s působivou samozřejmostí.

5 Alfred Habermann jednal vždy s vehemencí a výhradně v plném nasazení a spoustou energie.

6 Byl mužem naprosto a veskrze nekompromisním v tvůrčím pozitivním smyslu. Pokud bychom ho měli popsat čínskou filosofií taoismu, v níž vzájemně působí polárně opačné a přesto jedna druhou doplňující síly jin a jang, kdy bílá jang symbolizuje světlé, tvrdé, horké, mužské, aktivní, pohyb – a černá jin znamená tmavé, měkké, studené, ženské, pasivní, klid – tak v něm nebylo nic jinového, nic ženského. To dokresluje i slovo “Mann-muž” v jeho jménu. Habermann byl jang.

7 Byl vnímán jako monolit, jako skála v příboji výtvarných tvůrčích výrazů 20. století; jako ten kdo stojí a působí jak socha vytesaná z kamene: nevyvratitelný, nenechající se vyvést z rovnováhy. Nebylo vždy jednoduché s ním vyjít, protože měl jasné představy, vyznačoval se přímočarostí a sledoval vytyčené cíle.

8 Cestovatel, který se vždy znovu rozhodoval, kam se obrátí, a který se usadil postupně v Česku, Bavorsku, Benátkách a Ybbsitz. I to byl Alfred Habermann.

9 Asi jen těžko uvěří ten, kdo si právě přečetl předchozích 8 postulátů, že devátá determinující vlastnost bylo Afredovo kouzlo osobnosti: byl láskyplný, pravděpodobně i proto, že byl vždy s láskou oddán věci. Alfred Habermann působil svým celkovým zjevem a byl osobností nesrovnatelného dosahu.

Nine theses on the person Alfred Habermann

It is not easy to put into words Alfred Habermann – his work and his effect. As part of the ceremony on the occasion of the 10th anniversary of his death, I have tried to postulate nine theses on Alfred Habermann, which are intended to throw strobe-like strokes on the artist's personality. These nine puzzle pieces are an attempt that does not claim to draw a comprehensive picture of Alfred Habermann. An impression that lets you guess the personality should be roughly staked.

1 Alfred Habermann was a fine man who, in spite of all the apparent rudeness of his working methods, always sensibly fine in terms of design, art and creativity, method and drawing.

2 He was a person who knew how to step back from his work in order to view, evaluate, and scrutinize it critically.

3 Alfred Habermann was definitely not a man of big words. He was vocal when it came to defending works. But he was not a person who wanted to describe, or who wanted to portray verbally or in writing, something that in his opinion the work itself could or indeed should tell in its expressive power. A work that does not speak for itself is weak, he has repeatedly said. In describing and naming works such as „Panta Rhei" (Ferraculum 2000), „Europe Grows Together" (Ferraculum 2002) and „The Orbit of Hephaestus" (2004) in Gresten, he always consulted with friends who should formulate descriptions. He then immediately accepted the rough-cut content of the text in advance and emphasized it in agreement.

4 He was a man who was not afraid to take responsibility, but even sought responsibility and leadership. Be it for a process or a work, and with an implicitness that impressed.

5 Alfred Habermann always worked with vehemence and only with total commitment and with full energy.

6 He was a man, through and through uncompromising in the creative positive sense. If one were to describe him with the Chinese philosophy of Taoism, in which the polar opposing and yet complementary forces or principles of yin and yang act, the white yang – bright, hard, hot, masculine, active, movement – and the black yin – dark, soft, cold, feminine, passive, calm – he had nothing yin, feminine. The word „man" in his name probably indicates this. Habermann was Yang.

7 He was perceived as a monolith, as a rock in the surf of the sculptural expressiveness of the 20th century; as one who stands and looks like a sculpture carved out of a stone: irrefutable, and not to lose his balance. It was not always easy to deal with him because he had strong ideas, straightforwardness and self-imposed goals.

8 A traveler, who always decided anew, where he turned to, settled down: the Czech Republic, Bavaria, Venice or Ybbsitz. That too was Alfred Habermann.

9 It may be hard to believe for anyone who now recapitulates these eight postulates, that the ninth determinant was Alfred's charm: he was gracious, probably because he was always dedicated to things with love. Alfred Habermann impressed as an overall appearance and was a personality of incomparable effect.

Lebenslauf im Zeitstrahl

Leo Lugmayr

Životopis v časové ose
CV in a timeline

Aus dem Buch / z knihy / *from the Book* „Die Welt – ein Amboss (Alfred Habermann)“, Leo Lugmayr et.al. 2006.

3. 5. 1930
Alfred Habermann wird in Jihlava (Iglau) im heutigen Tschechien geboren
narození Alfreda Habermanna v Jihlavě
Alfred Habermann was born in Jihlava, today's Czech Republic

1936–1944
Achtjährige Volksschule in Jihlava (Iglau)
osmiletá základní škola v Jihlavě
Eight-year elementary school in Jihlava

1944–1945
Kriegsdienst bei der Heimatflak
ve válce nasazen u protivzdušné obrany
War service at the aviator-defence

1944–1947
Besuch der Kunstschmiede-Schule in Jihlava (Iglau) mit Unterbrechungen
studium školy uměleckého kovářství v Jihlavě (s přerušeními)
Course assignments of the blacksmith school in Jihlava with interruptions

1945
Lagerhaft und Zwangsarbeit im Kohlebergwerk Karvina
zadržován v táboře, nucené práce v uhelném dole v Karviné
Detention and forced labor in the coal mine Karvina

1948
Gesellenprüfung – Gesellenstück: barocke Türklinke
tovaryšská zkouška – práce: barokní klika
Journeyman's exam – qualification piece: baroque door handle

1951
Erste Ehe, Geburt von Tochter Vera (Goldschmiedin)
první sňatek, narození dcery Věry (zlatnice)
First marriage, birth of daughter Vera (goldsmith)

1951–1953
Dienst in der tschechoslowakischen Volksarmee, Ausbildung zum Unteroffizier
služba v Československé lidové armádě, dosažení hodnosti poddůstojníka
Service in the Czechoslovak People's Army, training as a corporal

1953
Geburt von Sohn Alfred jr. (Kunstschmied)
narození syna Alfréda (umělecký kovář)
Birth of son Alfred Jr. (artist blacksmith)

1958
Meisterprüfung – Meisterstück: Türklopfer
mistrovská zkouška – dílo: klepátko na dveře
Master exam – masterpiece: door knocker

1959
Geburt von Sohn Libor (Zinngießer, Maler und Dichter)
narození syna Libora (cínař, malíř a básník)
Birth of son Libor (tin founder, painter and poet)

1963
Tätigkeit bei Fritz Kühn in der DDR; Registrierung als anerkannter Bildhauer in Eisen
činnost u Fritze Kühna v tehdejší NDR, zaregistrován jako uznávaný tvůrce s železem
Work with Fritz Kühn in the GDR; Registration as a recognized sculptor in iron

1977

Hochzeit mit Maria von Hoch

sňatek s Marií von Hoch

Wedding with Maria von Hoch

1980

Geburt der Tochter Christine (Bildende Künstlerin, Designerin, Metallkünstlerin)

narození dcery Christine (výtvarnice, designérka, umělecké zpracování kovů)

Birth of the daughter Christine (visual artist, designer, metal artist)

ab 1980

Kursleiter für Entwurfszeichnen, Freihandzeichnen, Werkzeugschmieden, Kupfertreiben, Restaurierung, ... in vielen Ländern Europas

vedoucí kurzů návrhového kreslení, kreslení od ruky, kování nástrojů, zpracování mědi, restaurování,... v mnoha evropských zemích

Instructor for design drawing, freehand drawing, tool forging, copper beating, restoration,... in many European countries

1975

Gründung der eigenen „Schmiede im Wald“ bei Klatovec auf der böhmisch-mährischen Höhe

založení vlastní „kovárny v lese“ u Klatovce na Českomoravské vysočině

Foundation of own „forge in the wood“ near Klatovec on the Bohemian-Moravian Highlands

ab 1985

Kursleiter m Ausbildungszentrum für Handwerker im Denkmalschutz auf der Insel San Servolo bei Venedig

vedoucí kurzů ve škole pro umělecká řemesla v oblasti památkové péče, ostrov San Servolo u Benátek

Instructor at the Training Center for Craftsmen in Monument Protection on the island of San Servolo near Venice

1966 – 1968

Accademia Internazionale del Ferro bei Professor Benetton in Italien

Accademia Internazionale del Ferro u profesora Benettona v Itálii

Accademia Internazionale del Ferro with Professor Benetton in Italy

1985

Auswanderung aus der Tschechoslowakei nach Deutschland

emigrace z Československa do Německa

Emigration from Czechoslovakia to Germany

2000

Übersiedelung der Familie Habermann nach Ybbsitz

přesídlení rodiny Habermannovy do rakouského Ybbsitzu

Relocation of the Habermann family to Ybbsitz

28. 4. 2008

Ableben und Beerdigung am Friedhof Ybbsitz

úmrtí a pohřbení na hřbitově v Ybbsitzu

Death, and burial at the cemetery Ybbsitz

1982

Gründung des Schmiedetreffens Hefaiston

vznik setkání kovářů Hefaiston

Foundation of the Hefaiston blacksmith forum

1987

Verlegung der Werkstatt nach Simbach am Inn

přeložení dílny do města Simbach am Inn, Dolní Bavorsko

Relocation of the forge workshop to Simbach am Inn

1993

Schließung der Werkstatt

uzavření dílny

Closure of workshop

Auf den Spuren Alfred Habermanns

Schmiedereise nach Vysočina in Südmähren

Joseph Hofmarcher

Po stopách Alfreda Habermanna

Zájezd kovářů do kraje Vysočina

In the Traces of Alfred Habermann

Blacksmith Trip to the Vysočina Region

Der zweitägige Ausflug der Schmiedegemeinde Ybbsitz diente dem besseren Verständnis der Herkunft und der Hintergründe des zuletzt in Ybbsitz lebenden Schmiedepapstes.

In Třešť wurde die Reisegruppe durch den Freund Habermanns und Künstler Petr Píša zu der Holocaust-Gedenkstätte sowie in das Gebäude der Nähergewerkschaft geführt. An beiden Orten befinden sich besondere Schmiedearbeiten von Alfred Habermann.

Die nächste Station war die Mährische Industrieschmiede MOKOV (Moravské kovárny) in Jihlava (Iglau). Geschäftsführer Rudolf Penn gab tiefe Einblicke in den Betrieb.
In Iglau übernahm Poldi Habermann der Neffe von Alfred die Tour. Mit ihm wurde sein Atelier im Wohnhaus und seine Werkstatt an der Mühle besichtigt. Poldi führte zu Arbeiten von Alfred Habermann, die während Poldis Lehre bei seinem Onkel entstanden sind: Dreieinigkeit (1974), Sonnen-Ausleger (1968) bei ehemaliger Münzprägerei, Stiegengeländer und Tore, sowie eine Arbeit die den Sonnenuntergang (1978) darstellt.

Tag 2 führte die Gruppe zur Projekt-Partnerstadt Brtnice. Dort fand die Jahresversammlung der Gesellschaft der tschechischen Schmiede “Kovářské společenstvo” statt. Eine Delegation der Ybbsitzer Reisegruppe stellte dort das Projekt “Schule-Wirken-Prägung” und die Initiative “Epitaph” vor. Dabei wurden alle tschechischen Schmiede eingeladen, einen Beitrag zur Gemeinschaftsgedenkskulptur zu liefern.

Der größere Teil der Reisegruppe bekam eine Stadtführung durch Brtnice, das Rathaus, das Josef-Hoffmann-Museum und eine Schmiedeausstellung. Es wurden die beiden Schmiedewerkstätten Bedřich und Luboš Musil und Petr Fischer besichtigt.
Die letzte Station der Schmiedereise war das Atelier Pavel Tasovský und die Galerie12 in Náměšť nad Oslavou nahe der Stadt Brno.

Dvoudenní výlet skupiny kovářů z Ybbsitzu posloužil lepšímu pochopení původu a kořenů papeže kovářů, žijícího závěrem života v Ybbsitzu.

V Třešti byl skupině představen Habermannnovým přítelem a umělcem Petrem Píšou památník holocaustu a bývalá budova krejčovského cechu. Na obou místech se nachází významné kovářské práce Alfreda Habermanna.

Další zastávkou byly Moravské kovárny MOKOV v Jihlavě. Ředitel Rudolf Penn poskytl o místním provozu podrobné informace. V Jihlavě se trasy ujal Poldi Habermann, synovec Alfreda. S ním byla absolvována prohlídka jeho ateliéru v domě, kde bydlí, a dílny u mlýna. Poldi zavedl účastníky k pracím Alfreda Habermanna, které vznikly během doby učení Poldiho u jeho strýce, zahrnující díla: Trojice (1974), Sluneční výložník / Sonnenausleger (1968) u bývalé razírny mincí, zábradlí schodiště a brána, a také práce zobrazující Západ slunce (1978).

Druhý den zavedl skupinu do partnerského města celého projektu, kterým je Brtnice. Tam se konala výroční schůze organizace českých kovářů “Kovářské společenstvo”. Delegace z řad ybbsitzské skupiny tam představila projekt “Schule-Wirken-Prägung” a iniciativu “Epitaf”. Při této příležitosti byli všichni čeští kováři vyzváni, aby ke společnému památníku přispěli svými pracemi.

Větší část zájezdu absolvovala prohlídku města Brtnice, při které účastníci navštívili radnici, muzeum Josefa Hoffmanna a výstavu kovářských prací. Byly navštíveny dvě kovářské dílny, patřící Bedřichu a Luboši Musilovým a Petru Fischerovi. Posledním zastavením zájezdu kovářů byl ateliér Pavla Tasovského a Galerie12 v Náměšti nad Oslavou, ležící směrem na Brno.

Die "Schmiede im Wald" bei Klatovec wurde 1975 von Alfred Habermann errichtet. Heute ist es Wohnhaus und Atelier von Alfred Habermann junior. / „Kovárnu v lese" u Klatovce vybudoval roku 1975 Alfred Habermann. V současnosti zde bydlí a má svůj ateliér Alfred Habermann junior. / *The „Forge in the woods" near Klatovec was built by Alfred Habermann in 1975. Today it is the residency and atelier of Alfred Habermann Junior.*

Ybbsitz's two-day trip provided a better understanding of the origins and backgrounds of the blacksmith pope, who lived in Ybbsitz at last.

In Třešť the group was guided by the friend of Habermann and artist Petr Píša to the Holocaust memorial and in the building of the textile union. Both places contain special ironwork by Alfred Habermann.

The next stop was the Moravian industrial smithy MOKOV (Moravské kovárny) in Jihlava. Managing Director Rudolf Penn gave a deep insight into the company.

In Jihlava Poldi Habermann, the nephew of Alfred, took over the tour. With him the group visited his studio in his residential house and his workshop at the mill. Poldi brought the group to ironworks by Alfred Habermann, created during Poldi's apprenticeship with his uncle: Trinity (1974), Sun Console (1968) at former coinage, stair railings and gates, as well as a work depicting the sunset (1978).

Day 2 brought the travel group to the project partner city Brtnice. The annual meeting of the union of Czech blacksmiths „Kovářské společenstvo" took place there. A delegation of the Ybbsitzer tour group presented the project „Schule-Wirken-Prägung" and the initiative „Epitaph". All Czech blacksmiths were invited to contribute to the community sculpture.

The larger part of the tour group got a guided tour through Brtnice, the Town Hall, the Josef Hoffmann Museum and a blacksmith's exhibition.

The two blacksmith workshops Bedřich and Luboš Musil, and Petr Fischer were visited. The last stop of the blacksmith trip was the workshop Pavel Tasovský and the Galerie 12 in Náměšť nad Oslavou near Brno.

Alfred Habermann junior vor der Holocaust-Gedenkstätte, an welcher er in seiner Lehrzeit gemeinsam mit seinem Vater gearbeitet hatte. / Alfred Habermann junior před branou památníku holocaustu, na kterém pracoval v době svého učení s otcem. / *Alfred Habermann junior in front of the Holocaust memorial, on which he had worked in his apprenticeship with his father.*

Der Künstler Petr Píša präsentiert eine besondere Wandplastik von Alfred Habermann (1970) in der Aula der Näher-Innung in Třešť. / Výtvarník Petr Píša představuje výjimečnou nástěnnou plastiku Alfreda Habermanna (1970) v aule bývalé budovy krejčovského cechu v Třešti. / *The artist Petr Píša presents a special wall sculpture by Alfred Habermann (1970) in the auditorium of the Textile Union in Třešť.*

Projektinitiatoren laden die Schmiede der tschechischen Schmiedegesellschaft Kovářské společenstvo ein, ihre Beiträge zum Epitaph-Gedenkobjekt für Prof. Habermann zu schaffen. / Iniciátoři projektu zvou kováře z českého Kovářského společenstva k vytvoření vlastních prací jako příspěvku ke vzpomínkovému epitafu profesora Habermanna. / *The project initiators invite the blacksmiths of the Czech union of blacksmiths Kovářské společenstvo to create their contributions to the epitaph memorial for Prof. Habermann.*

Die Ybbsitzer Reisegruppe mit Bürgermeisterin Švaříčková (Bildmitte) um die Metallplastik Bär von Pavel Tasovský, unweit des Rathauses von Brtnice. / Skupina zástupců Ybbsitzu se starostkou paní Švaříčkovou (uprostřed) kolem kovové plastiky Medvěda od Pavla Tasovského nedaleko radnice v Brtnici. / *The Ybbsitzer tour group with Mayor Švaříčková (center) to the metal sculpture Bear by Pavel Tasovský, near the Town Hall of Brtnice.*

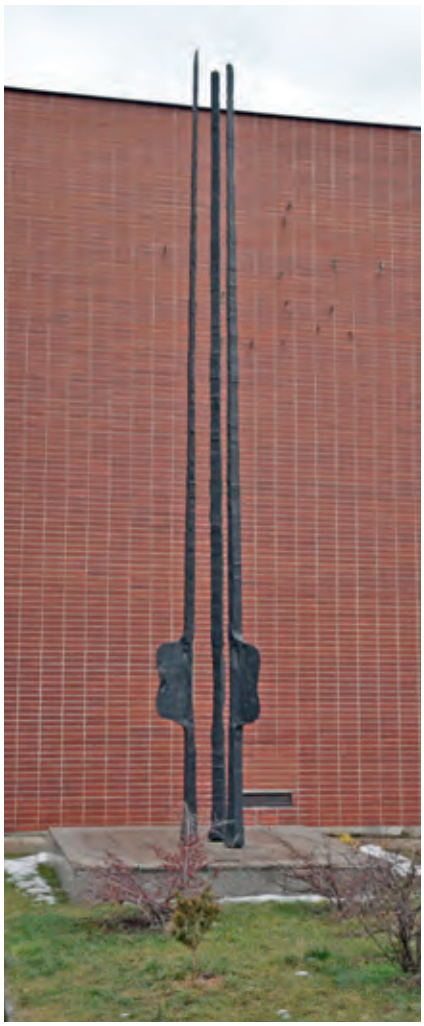

Die Großarbeit "Dreieinigkeit" (1974, Höhe zirca 6 m) von Alfred Habermann unter Mithilfe seines Lehrlings und Neffen Poldi Habermann in Klatovec gefertigt und in Jihlava montiert. Das Objekt wurde ursprünglich als Monument des Kommunismus präsentiert. / Velké dílo Alfreda Habermanna "Trojice" (1974) vytvořené za pomoci mistrova žáka a synovce Poldi Habermanna v Klatovci a instalované v Jihlavě. Tento objekt byl původně prezentován jako monument komunismu. / *The giant work „Trinity" (1974, height roughly 6 m) made by Alfred Habermann in Klatovec with the help of his apprentice and nephew Poldi Habermann, and mounted in Jihlava. The object was originally presented as a monument for communism.*

Von Ybbsitz nach Krems nach Iglau

Die Schmiedefamilie Penn und ihre Wurzeln in Ybbsitz

Leo Lugmayr

Od Ybbsitz do Krems do Iglav

Kovářská rodina Pennových a její kořeny v Ybbsitzu

From Ybbsitz to Krems to Jihlava

The Blacksmith Family Penn and its Roots in Ybbsitz

Die Mutter der beiden Brüder Gernot (*1978) und Rudolf Penn (*1966) stammte aus Ybbsitz. Frau Gerlinde Penn wurde im Ybbsitzer Schmiedehaus Neidlhofstatt (Prochenberg 26 und 30) geboren und verbrachte dort ihre Kindheit und Jugendzeit. Mit ihrem späteren Ehemann führte sie ab 1965 die Penn-Schmiede in Hohenstein bei Krems. Ihr Sohn Gernot Penn führt nun die Penn-Werke bei Krems, und Sohn Rudolf Penn führt die Mährische Industrieschmiede MOKOV in Iglau, welche im Jahr 1989 durch die Familie erworben wurde.

Der Schmiedebetrieb der Neidlhofstatt bestand nachweislich seit 1591 und war eine Pfannenschmiede. Diese wurde nach dem 1. Weltkrieg zu einer Grobzeugschmiede umgestellt. Anfangs der 1970er Jahre wurde der Schmiedebetrieb der Neidlhofstatt in Ybbsitz eingestellt.

*Matka a oba bratři Gernot (*1978) a Rudolf Pennovi (*1966) pocházeli z Ybbsitzu. Paní Gerlinde Penn se narodila v rodině vlastnící ybbsitzskou kovárnu Neidelhofstatt (Prochenberg 26 a 30) a prožila tam své dětství a mládí. S manželem později přesídlila od roku 1965 do Pennovy kovárny v městečku Hohenstein u Kremže. Její syn Gernot Penn tedy v současnosti vede Pennovu dílnu u Kremže, a*

Schmiedehaus Neidlhofstadt in Ybbsitz / Kovářský dům Neidlhofstadt v Ybbsitz

Alte Schmiede in Hohenstein bei Krems / Starý kovárna v Hohenstein u Krems / Foto: www.penn.at

Schmiedehaus Neidlhofstadt in Ybbsitz / Kovářský dům Neidlhofstadt v Ybbsitz

Penn-Schmiede heute im Kremstal / Penn dnes v Kremstalu. Foto: Haider/Penn GmbH

*syn Rudolf Penn (*1963) řídí Moravské kovárny MOKOV v Jihlavě, které rodina získala v roce 1989.*

V kovárně Neidelhofstatt bylo kovářské řemeslo provozována dle důkazů od roku 1591. Po 1. světové válce byla kovárna zmodernizována. Po roce 1970 zde byl provoz zastaven.

The mother of the two brothers Gernot (*1978) *and Rudolf Penn* (*1966) *came from Ybbsitz. Mrs. Gerlinde Penn was born in the blacksmith's house Neidlhofstatt (Prochenberg 26 and 30) and spent her childhood and adolescence there. From the year 1965, she and her husband managed the Penn forge in Hohenstein at Krems. Her son Gernot Penn now manages the Penn production plants near Krems, and son Rudolf Penn (* 1963) manages the Moravian industrial smithy MOKOV in Jihlava, which was acquired by the family in 1989.*

The operation of Neidlhofstatt forge was proven since 1591 and was a pan forge. After the World War I., it was converted to a forge for heavy tools. In the early 1970s, the forging operation of the Neidlhofstatt in Ybbsitz was discontinued.

Überreichung von Gastgeschenken an den GF Rudolf Penn beim Besuch in der Mährischen Industrieschmiede Mokov in Iglau. / Prezentace dárků generálnímu řediteli Rudolfovi Pennovi při návštěvě moravské průmyslové kovárny Mokov v Jihlavě.

Schmiedefest Ferraculum 2018

Joseph Hofmarcher

Kovářská slavnost Ferraculum 2018
Blacksmith Festival Ferraculum 2018

Schmiede aus 13 Nationen und 100 Regionen der Welt trafen sich wieder zum biennalen internationalen Schmiedefest Ferraculum. Alte Freundschaften wurden gepflegt, neue Freundschaften wurden geknüpft.

39 hochqualitative Schmiedearbeiten sind an jenem Wochenende am Ybbsitzer Marktplatz entstanden im Schauschmiedewettbewerb. 50 wundervolle Arbeiten zu einer gemeinsamen Gedenkskulptur mit dem Titel “Epitaph” wurden aus der ganzen Welt mitgebracht.

Das diesjährige Ferraculum stand ganz im Zeichen des Gedenkens an Prof. Alfred Habermann. Dieser vielgerühmte Lehrer der Schmiede hatte sich im Jahr 2000 in Ybbsitz niedergelassen. Im Jahr 2008 wurde er am Friedhof seiner letzten Wahlheimat zu Grabe getragen.

Feierliche Entzündung zur Eröffnung des Ferraculum. Der Metallplastik „Europa wächst zusammen“ wurde zum Ferraculum 2002 nach Alfred Habermanns Entwürfen gefertigt. / Slavnostní zapálení při příležitosti zahájení festivalu Ferraculum. Kovová plastika „Evropa se sbližuje“ byla zhotovena pro Ferraculum 2002 podle návrhů Alfreda Habermanna. / *Ceremonial lighting during opening of Ferraculum. The sculpture „Europe grows together“ was designed by Alfred Habermann for Ferraculum 2002.*

Frau Maria Habermann kehrt 2017 zu ihren Ursprüngen nach Tschechien zurück. Bgm. Josef Hofmarcher spricht ihr großen Dank und Anerkennung aus. / Paní Maria Habermannová se roku 2017 vrací za svými kořeny do České republiky. Starosta Josef Hofmarcher jí vyslovuje velké díky a uznání./ *In 2017, Maria Habermann moved back to her origins in Czech Republic. Mayor Josef Hofmarcher expresses thanks and appreciation.*

Kováři z 13 zemí a 100 regionů celého světa se opět setkali na bienále mezinárodní kovářské slavnosti Ferraculum. Byla utužena stará přátelství a navázána přátelství nová.

V rámci kovářské soutěžní show bylo o tomto víkendu na náměstí v Ybbsitzu vytvořeno 39 prací vysoké kvality. Z celého světa bylo přivezeno 50 úžasných děl pro společnou vzpomínkovou skulpturu s názvem “Epitaf”.

Letošní Ferraculum probíhalo zcela ve znamení vzpomínky na prof. Alfreda Habermanna. Tento oslavovaný učitel kovářů se usadil v roce 2000 v Ybbsitzu. V roce 2008 byl nesen k hrobu na hřbitově posledního místa, které si zvolil za svou vlast.

Blacksmiths from 13 nations and 100 regions of the world met again for the biennial international blacksmith festival Ferraculum. Old friendships were cultivated, new friendships were made.

39 high-quality forged works were created on that weekend in the show forging competition on the market square of Ybbsitz. 50 wonderful works on a joint commemorative sculpture entitled „Epitaph" were brought from all over the world.

This year's Ferraculum was all about the commemoration of Prof. Alfred Habermann. This much-admired blacksmith's teacher settled in Ybbsitz in 2000. In 2008, he was buried at the graveyard of his last adopted country.

Eröffnungszeremonie am Ybbsitzer Marktplatz mit Aufführung durch die Kindergartenkinder / Slavnostní zahájení na náměstí v Ybbsitzu s vystoupením dětí z mateřské školy. / *Opening ceremony at the central square of Ybbsitz, with performance by Kindergarten*

Die Delegation der Stadtgemeinde Brtnice wird herzlich im Rathaus der Marktgemeinde Ybbsitz empfangen. / Srdečné přijetí delegace města Brtnice na radnici v Ybbsitz./ *The delegation of the municipality of Brtnice was warmly welcomed at the municipality of Ybbsitz.*

Gemeinsames Gedenken an Alfred Habermann (+2008) am Ybbsitzer Friedhof. Das Grab wurde von Alfreds Tochter Christine Habermann von Hoch gestaltet. / Společná vzpomínka na Alfreda Habermanna (+2008) na ybbsitzském hřbitově. Autorkou náhrobku je Alfredova dcera Christine Habermann von Hoch. / *Commemoration of Alfred Habermann (+2008) at the Ybbsitzer cemetery. The tomb was designed by Alfred's daughter Christine Habermann von Hoch.*

Podiumsgespräch

mit Schülern & Freunden Habermanns

Joseph Hofmarcher

Pódiová diskuze s Habermannovými žáky & přáteli

Panel discussion with Students & Friends of Habermann

Was bleibt vom Erbe des Schmiedepapstes? In einem Podiumsgespräch erzählten Schüler und Freunde von Prof. Habermann ihre Erfahrungen und Erlebnisse mit dem Meister. Die "9 Thesen zur Person Alfred Habermann" (S.11 bis 13) führt die Argumente der Diskutanten treffend zusammen.

Co z dědictví papeže kovářů přetrvá? Formou vyprávění na pódiu se žáci a přátelé prof. Habermanna podělili o své zkušenosti a zážitky s mistrem. Tyto argumenty se výstižně spojují v "9 tezích o osobě Alfreda Habermanna" (str. 12).

What remains of the heritage of the blacksmith pope? Students and friends of Prof. Habermann talked about their experiences with the master. The „9 theses on Alfred Habermann" (p.13) wrap the arguments well.

Hephaistos-Herausgeber Peter Elgaß überreicht ein Exemplar des neuaufgelegten Buches „Alfred Habermann – Schmied und Gestalter" an den Autor des Vorwortes Bertl Sonnleitner. / Vydavatel časopisu Hephaistos Peter Elgaß předává výtisk nově vydané knihy „Alfred Habermann – Schmied und Gestalter" (Alfred Habermann - kovář a tvůrce) autorovi předmluvy Bertlovi Sonnleitnerovi.

Auf dem Podium vlnr. / Na pódiu zleva doprava / *Panel guests, from left to right: Peter Elgaß, Jadran Stenico, Pavol Zlatoš, Karel Bureš, Poldi Habermann*

Ausstellung

der Schüler & Freunde Habermanns

Joseph Hofmarcher

Výstava Habermannových žáků & přátel

Exhibition of Students & Friends of Habermann

Das Schmiedezentrum Ybbsitz konnte eine exzellente Riege von Habermanns Wegbegleitern gewinnen, die ihre eigenen Werke der Schmiedekunst für eine Ausstellung zur Verfügung stellten. Die Idee ist, wie auch bei dem Gedenkobjekt Epitaph, das übertragene künstlerische, bildhauerische und handwerkliche Erbe des Schmiedepapstes sichtbar zu machen. Die Betrachter der gesammelten Werke sind eingeladen, in den Arbeiten der Schüler auch die Handschrift des Meisters zu erkennen.

Kovářskému centru v Ybbsitz se podařilo získat excelentní zástup Habermannových souputníků, kteří dali pro účely výstavy k dispozici svá vlastní kovářská umělecká díla. Myšlenka je zviditelnit stejně jako u vzpomínkového objektu Epitaf i předané umělecké, výtvarné a řemeslné dědictví papeže kovářů. Pozorovatelé nashromážděných děl jsou zváni, aby v pracích žáků rozpoznali také rukopis mistra.

The Schmiedezentrum Ybbsitz was able to win an excellent selection of Habermann's companions, who provided their own blacksmithing works for an exhibition. The idea is to make visible the transferred artistic, sculptural and artisanal legacy of the blacksmith's pope, just like with the commemorative object Epitaph. The observers of the selected exhibits are invited to recognize in the works of the students also the handwriting of the master.

Erató, Karel Bureš
h = 74 cm

Bei der Vernissage singt Jos De Graaf (NL, rechts im Bild) Schmiedelied mit der versammelten Gemeinschaft. / Na vernisáži Jos De Graaf zpívá Schmiedelied se shromážděnou komunitou.

Plastik „NEKLID - Rastlosigkeit“, Poldi Habermann

Voda / Wasser, Pavel Tasovský

Violinist, Poldi Habermann

Die meisten Exponate der Ausstellung wurden im Haus FeRRUM – welt des eisens ausgestellt. Einige Großskulpturen waren an den Ortseinfahrten von Ybbsitz, am Marktplatz und auch im Stiegenhaus des Museums FeRRUM gut zugänglich platziert.

Většina exponátů výstavy našla své místo v domě FeRRUM – Svět železa. Některé velkorozměrové práce byly umístěny s dobrou přístupností na vjezdech do obce Ybbsitz, na náměstí a také na schodišti muzea FeRRUM.

Most objects of the exhibition were shown in the house FeRRUM – welt des eisens. Some large sculptures were placed in the entrance streets of Ybbsitz, on the market square, and also in the stairwell of the museum FeRRUM.

Das letzte Krümelchen, h = 59 cm

Homo sapiens sapiens, h = 64 cm

Erató, h = 74 cm

Bildhauerei

Jede Arbeit muss etwas Besonderes haben, damit sie nicht nur funktioniert. Um Sinn zu machen, muss sie fähig sein zu kommunizieren oder Freude bringen. Das Beste von beiden soll sowohl den Schöpfer als auch die Zielperson ansprechen. Die Existenz dieser Dimension macht nicht nur die Arbeit sinnvoll, sondern sie schafft auch eine wichtige Diversifizierung des Lebens selbst.

Sochařství

Jakákoliv tvorba musí mít něco navíc, aby to nebyla jenom práce. Aby měla smysl, musí něco sdělovat, nebo přinášet radost. Nejlépe obojí, a oběma, tedy jak tvůrci, tak cílové osobě. Existence této dimenze dává smysl nejen práci, ale je i důležitým zpestřením života.

Sculpture

Every work has to have something special so that it does not just function. To make sense, it must be able to communicate or bring joy. The best of the both should appeal to both, the creator and the target person. The existence of this dimension not only makes work meaningful, but also creates an important diversification of life itself.

Te Deum, h = 78 cm

Karel Bureš (cz)

* 1958

Der nunmehrige Grandseigneur der Schmiedekunst in Tschechien und weit darüber hinaus war ein Wegbegleiter und guter Freund von Alfred Habermann.

www.karelbures.com

Ein Freund

Ich habe Alfred Habermann immer als einen Freund empfunden, für den ich sehr dankbar bin. Unsere gemeinsame Reise ist zu einer Zeit angebrochen, als ich mit vierzig geschliffen wurde, und wir fielen uns gewissermaßen in die Augen. Wir hatten viele Dinge gemeinsam, über das Leben, Geschichte, Philosophie und Kunst.
Meine Freundschaft mit Alfred Habermann hat mich in vielerlei Hinsicht bereichert, und ich bin dankbar, dass ich diesen außergewöhnlichen und charismatischen Menschen als meinen Freund betrachten konnte.

Příteli

Alfreda Habermanna jsem vždy vnímal, jako svého přítele, kterému jsem za mnohé vděčný. Naše cesty se protnuly v době, kdy mi už táhlo na čtyřicítku a my jsme si tak nějak „padli do oka“. Měli jsme mnoho společného v názorech na život, historii, filosofii a umění.
Mé přátelství s Alfredem Habermannem mě obohatilo v mnoha ohledech a jsem životu vděčný za to, že jsem mohl tohoto vyjímečného a charismatického člověka považovat za svého přítele.

A friend

I have always felt Alfred Habermann as a friend, for which I am very grateful. Our journey together came at a time when I was grinding at my forties, and we sort of fell in the eye. We had many things in common, about life, history, philosophy and art.
My friendship with Alfred Habermann has enriched me in many ways, and I am grateful that I could consider this extraordinary and charismatic person my friend.

Sonntagsnachmittag,
h = 66 cm

Poldi Habermann (CZ)

Der Zauberlehrling blickte auf das Werk seines Meisters, Onkels, Künstlers, Bildhauers. So wie sein Vorgänger hat auch der Künstler in den Bereichen Malerei und Bildhauerei seine Augen der Natur zugewandt.

Čarodějův učeň se vzhlédl v práci svého mistra, strýce, umělce, sochaře. Taktéž jako jeho předchůdci umělci v oblasti malířském a sochařském obrátili svůj zrak do přírody.

The sorcerer's apprentice looked at the work of his master, uncle, artist, sculptor. Like his predecessor, the artist has also turned his eyes to nature in the fields of painting and sculpture.

* 1955

Als Neffe von Alfred Habermann hat Leopold Habermann in seiner Jugend bei vielen von Alfreds Projekten mitgearbeitet. Sein eigenes Schaffen spiegelt das Erbe Alfreds im Sinne der Bildhauerei wieder.

www.habermann.cz

Plastik „NEKLID – Rastlosigkeit“

Die Metallplastik „Neklid – Rastlosigkeit“ will alle Dinge um sich herum durch seine kinetische Bewegung beherrschen, und soll so an den Abflug von Vögeln erinnern.

Plastik „NEKLID – Rastlosigkeit“

Plastika „Neklid“ chce dominovat svým kinetickým pohybem všeho dění kolem sebe připomínající slet a odlet ptáků.

Sculpture „NEKLID – Restlessness“

The metal sculpture „Neklid – Restlessness“ wants to dominate all things around it through its kinetic movement, and metaphorically it associates with the departure of birds.

Plastik „NEKLID – Rastlosigkeit“
60 x 60 x 300 cm

Plastik „klar und deutlich aus der Natur geboren“

Betrachtung der Kunstwelt im Bereich der Schmiedekunst und Bildhauerei. Mit dem Hammer werden Zeichen gesetzt, dort wo der gewünschte Effekt benötigt wird.

Plastika „zrozená z přírody jasně ukazuje typicky“

nazírání na svět umění v oblasti uměleckého kovářství a sochařství. Kladivem je zvýrazněna kresba tam kde je zapotřebí aby byl učiněn žádaný efekt.

Sculpture „born clearly from nature“

Contemplation of the art world in the field of blacksmithingand sculpture. The hammer is used to set signs where the desired effect is needed.

Plastik „klar und deutlich aus der Natur geboren“,
Alfred Habermann & Poldi Habermann

Figuren mit Ausdruck,
h= 20 cm bis 45 cm

Sergiy Polubotko (UA)

Die Chance Alfred zu treffen

Ich möchte Gott danken, dass er mir die Chance gab, Alfred zu treffen. Ich fand ihn durch das einzige Buch, das zu dieser Zeit existierte, und Alfred hat mich auserwählt. In gewisser Weise müssen wir einander nahe gewesen sein, obwohl wir nie geäußert haben, was wir füreinander empfinden, aber es gab Unterstützung und Verständnis — das auf jeden Fall! Er gab der Entwicklung der modernen Schmiedekunst in der Ukraine den entsprechenden Impuls.

Možnost setkat se s Alfredem

Chtěl bych poděkovat Bohu, že mně dal možnost setkat se s Alfredem. Našel jsem ho díky jediné knize, která v tu dobu existovala, a Alfred si mě vybral. Určitým způsobem jsme si museli být blízcí, ačkoliv jsme nikdy nevyjádřili, co jsme k sobě cítili, ale panovala mezi námi podpora a porozumění – to rozhodně!

Poskytl rozhodující impuls vývoji moderního kovářského umění na Ukrajině.

The chance to meet Alfred

I want to thank God that he gave me the chance to meet Alfred. I found him through the only book existing at that time, and Alfred has chosen me. In some way we must have been close to each other, although never expressed what we feel towards one another, but there was support and understanding — that definitely! He gave the relevant push to the development of modern blacksmithing in Ukraine.

Anastasia Tiushka

* 1962

arma.if.ua/en
https://www.facebook.com/sergiy.polubotko

Absolvierung der Restauratorenschule „Programm für Erhalten von Metall“ bei Prof. Alfred Habermann in San Servolo

Fruits, Sergiy Polubotko
Stahl 33 x 20 x 10cm

Metallgestaltung am Leben halten

Meine Einstellung zu Metal Design besteht darin, es in der modernen Gesellschaft am Leben zu erhalten, neue Visionen zu finden und neuen Sinn, es weiter leben und sich entwickeln zu lassen.

Udržet tvorbu z kovu při životě

Moje pozice vzhledem k výtvarné tvorbě z kovu spočívá v tom, udržet ji v moderní společnosti při životě, nacházet nové vize a nový smysl, žít ji dál a dále se rozvíjet

Keep metal design alive

My attitude to metal design is to keep it alive in modern society, finding new visions, new sense to let it live further and develop.

Die Familie von Mutter Erde & Weltraum / *The Family of MOTHER EARTH & FATHER SPACE 2018 Stahlrohr; h=65cm, d=25cm*

PROFUGO (Refugee, Flüchtling)
Stahl
40 x 40 x 30 cm

Ein Weg in ständiger Entwicklung

Metallgestaltung hat heute sehr unterschiedliche Ausdrücke; Heutzutage sucht der Kunde immer mehr nach originellen, personalisierten Produkten, Unikaten, handgefertigten Qualitätsprodukten, Artefakten, die in der Lage sind, in ausgewogener Weise mit zeitgenössischer Architektur zu kommunizieren und zu interagieren. Dies regt sowohl den Handwerker als auch den Designer zu einer kontinuierlichen Forschung an, die dazu führt, die Verwendung von Metall in sehr unterschiedlichen Formen zu erforschen. Ich bin fest davon überzeugt, dass es sich um einen Weg in ständiger Entwicklung handelt, manchmal mit mittelmäßigen Ergebnissen, aber sicherlich mit großen Möglichkeiten für die Zukunft.

Cesta neustálého vývoje

Tvorba z kovu se v současnosti vyjadřuje nejrůznějšími způsoby; zákazník stále více hledá originální personalizované práce, unikáty, ručně vytvořené kvalitní produkty, artefakty, které jsou schopny komunikovat vyváženým způsobem se současnou architekturou a působit s ní v interakci. To podněcuje umělecké řemeslníky i designéry ke kontinuálnímu zkoumání vedoucímu k tomu, že se kov používá nejrůznějšími způsoby. Jsem pevně přesvědčen o tom, že se jedná o cestu neustálého vývoje, někdy s nevalnými výsledky, ale rozhodně s velkými možnostmi pro budoucnost.

É un percorso di evoluzione costante

Il Metal Design oggi ha espressioni molto diverse fra loro; oggi il committente é sempre più alla ricerca di prodotti originali, personalizzati, pezzi unici, prodotti artigianali di qualità, manufatti in grado di comunicare e relazionarsi in maniera equilibrata con l'architettura contemporanea. Questo stimola nell'artigiano cosí come nel designer una continua ricerca che porta ad esplorare l'utilizzo del metallo in forme molto diverse fra loro. Credo fermamente che é un percorso in evoluzione costante, a volte con risultati mediocri ma sicuramente con grandi possibilità per il futuro.

VENTO (Wind),
Stahl 260 x 75 x 40 cm, 160 kg

Jadran Stenico (IT)

Punktgenaue & konstruktive Kritik

Für mich war das Treffen mit Alfred entscheidend, er war derjenige, der mir die Tür zu dieser unglaublichen Welt des Schmiedens öffnete. Er war mir ein geduldiger Lehrer, immer bereit, meinen Wissensdurst zu stillen; er liebte Italien und seine Kultur, einschließlich das Essen. Ich erinnere mich an viele gesellige Momente bei einem guten Glas Wein. Ich erinnere mich mit Zuneigung an ihn, ich bin dankbar für seine Freundschaft und auch für seine punktgenaue und konstruktive Kritik.

A. Kronsteiner

* 1968

www.artestenico.com

Absolvierung der Restauratorenschule „Programm für Erhalten von Metall“ bei Prof. Alfred Habermann in San Servolo

Přesně padnoucí a konstruktivní kritiku

Setkání s Alfredem bylo pro mě rozhodující, byl to on, kdo mně otevřel dveře do tohoto neuvěřitelného světa kovařiny. Byl mně trpělivým učitelem, vždy ochoten uhasit moji žízeň po vědění; miloval Itálii a její kulturu, a to včetně jídla. Vzpomínám si na spoustu společných okamžiků u sklenice dobrého vína.
Myslím na něj s náklonností, jsem vděčný za jeho přátelství a také za jeho naprosto přesně padnoucí a konstruktivní kritiku.

Critiche puntuali e costruttive

Per me é stato determinante l’incontro con Alfred, lui é stato colui che mi ha aperto la porta mostrandomi questo incredibile mondo dell’arte fabbrile. Maestro paziente sempre pronto a soddisfare la mia sete di sapere; amava molto l’Italia e la sua cultura, cibo compreso, ricordo molti momenti conviviali davanti ad un buon bicchiere di vino. Lo ricordo con affetto, sono grato della sua amicizia ed anche delle sue critiche puntuali e costruttive.

CLANDESTINO
Stahl, h= 35 cm

Pavel Tasovský, senior (CZ)

Ein Kosmopolit

Alfred war ein Kosmopolit. Er öffnete den Schmieden die Tür zur ganzen Welt, und er war ein guter Freund. Ich habe einen Bullen für den Epitaph gemacht, weil Alfred im Sternzeichen Stier war. Er war in seinen Werken und in seinen Einstellungen stabil wie ein Bulle.

Kosmopolita

Alfred byl kosmopolita. Otevřel kovářům dveře do celého světa, byl to dobrý přítel. Vytvořil jsem mu na epitaf býka, protože Alfred byl narozen v tomto měsíčním znamení. Ve svém díle a ve svých postojích byl pevný právě jako býk.

A cosmopolitan man

Alfred was a cosmopolitan man. He opened the door to the whole world for blacksmiths and he was a good friend. I made a bull for the Epitaph because Alfred was a taurus zodiac sign. He was stable like a bull in his works and in his attitudes.

Schmiedezentrum Ybbsitz

* 1960

www.tasovsky.com

PÁV
PEACOCK, 2013
Corten 280 x 140 x 120 cm

VLNA
WAVE 2014
Corten 275 x 120 x 130 cm

UROBOROS, 2014
Corten 220 x 190 x 90 cm

Teil meines Lebens

Metallarbeiten sind Teil meines Lebens. Durch die Beherrschung der Schmiedetechniken wechselte ich zu modernen Materialien wie Edelstahl und Corten.Diese Materialien sind Teil der modernen Architektur.Es ist wichtig für mich, technologische Verfahren zu kennen, und das gibt mir die Möglichkeit, mich in der modernen Architektur und im öffentlichen Raum auszudrücken.

Součást mého života

Práce s kovem je součást mého života. Po zvládnutí kovářské techniky jsem přešel k moderním materiálům, jako jsou ocel a COR-TEN. Tyto materiály jsou součástí moderní architektury. Pro mě je důležité znát technologické postupy. To mně dává možnost vyjádřit se v moderní architektuře a veřejném prostoru.

Part of my life

Metal work is part of my life. Through mastering blacksmithing techniques I moved to modern materials like stainless steel and corten.
These materials are part of modern architecture. It is important for me to know technological procedures, and that gives me a chance to express myself in modern architecture and in public space.

RYBA, FISH 2012
Pavel Tasovský, Pavel Tasovský jr.
Steel 186 x 146 x 52 cm

Metalldesign ist wichtig in der Architektur

Ich mag es, meine Ideen in Metall auszudrücken und minimalistische Objekte zu schaffen, die einfach und sehr präzise sind.

Tvorba z kovu je v architektuře důležitá

Rád vyjadřuji své myšlenky pomocí kovu a vytvářím minimalistické objekty, které jsou jednoduché a velmi přesné.

Metal design is important in architecture

I like to express my ideas in metal and create minimalistic objects which are simple and very precise.

Pavel Tasovský, jr. (CZ)

Ein Freund

Ich habe Alfred zum Schmiedeforum auf Helfštyn kennengelernt. Er war ein Freund für mich. Ich respektiere ihn sehr für die Arbeit, die er geleistet hat.

Přítel

Alfreda jsem poznal na kovářském fóru na hradě Helfštýně. Byl pro mě přítelem. Velmi si ho vážím za práci, kterou vykonal.

A friend

I got to know Alfred at the Helfštyn blacksmith forum. He was a friend to me.
I respect him very much for the work he has done.

* 1984

www.tasovsky.com

Two faces, 2012
1740 x 700 x 520mm

Eye, 2013
1600 x 740 x 390mm

Pavol Zlatoš (SK)

Denke das Eisen

Mein erstes Treffen mit Alfred Habermann war für mich wie ein Kulturschock. In all seiner Komplexität. Es hat in mir die Fähigkeit geweckt, anders über das Material nachzudenken. „Denke das Eisen."

Es ging natürlich um die traditionelle Schmiedetechnik, aber speziell die unüblichen Methoden des Modellierens und Spielens mit Material... Das war der größte Gewinn für mich. Er gab Wissen weiter, teilte Wissen und Geschichten, diskutierte und stellte weitere Fragen. Und diese bewegen einen Mann vorwärts.

Auch sein weltoffener Lebensstil hat mich beeindruckt. Er pflegte seine Schüler aus aller Welt, mit verschiedenen Nationalitäten und Religionen. Ich habe es gesehen, ich habe es erlebt. Die Schmiede sind eine große Familie. Die heutige Welt sollte davon inspiriert werden. Wir alle brauchen das.

Rozmýšľať v železe

Prvé stretnutie s Alfredom Habermannom bolo pre mňa tak trochu kultúrnym šokom. V celej svojej komplexnosti. Prebudil vo mne schopnosť ináč premýšľať o materiáli. "Rozmýšľať v železe."

Základom samozrejme boli tradičné kováčske techniky, ale práve netradičné postupy modelovania a hry s materiálom... To bolo pre mňa najväčším prínosom. Rozdával vedomosti, zdieľal poznatky a príbehy, diskutoval a vyvolával ďalšie a ďalšie otázky. A práve tie posúvajú človeka dopredu. Nediktoval cestu, on bol na ceste sprievodcom.

Schmiedezentrum Ybbsitz

* 1978

Instagram @zlatosmetaldesign

http://facebook.com/pavol.zlatos

Absolvierung der Restauratorenschule „Programm für Erhalten von Metall" bei Prof. Alfred Habermann in San Servolo (2002)

Kyvadlá (Pendulum)
50 x 35 x 135 cm

Kristus
Kupfer, 41 x 41 cm

Zaujal ma tiež jeho kozmopolitný životný štýl. Stmeľoval svojich žiakov zo všetkých kútov sveta, rôznych národností a náboženstiev. Videl som to, zažil som to. Kováči sme jedná veľká rodina. Dnešný svet by sa mal inšpirovať. Potrebujeme to všetci.

Think iron

My first meeting with Alfred Habermann was like a culture shock for me. In all its complexity. It has awakened in me the ability to think differently about the material. „Think iron."

It was, of course, the traditional forging technique, but especially the unusual methods of modeling and playing with material ... That was the biggest benefit for me. He passed on knowledge, shared knowledge and stories, discussed and asked further questions. And these move a man forward.

Also his cosmopolitan lifestyle has impressed me. He nursed his disciples from all over the world, with various nationalities and religions. I saw it, I experienced it. The blacksmiths are a big family. The world today should be inspired by this. We all need that.

Priestorová deliaca mreža (Raumteiler)
Schmiedeeisen 100 x 20 x 150 cm

Misa (Schale)
Schmiedeeisen 38 x 38 cm

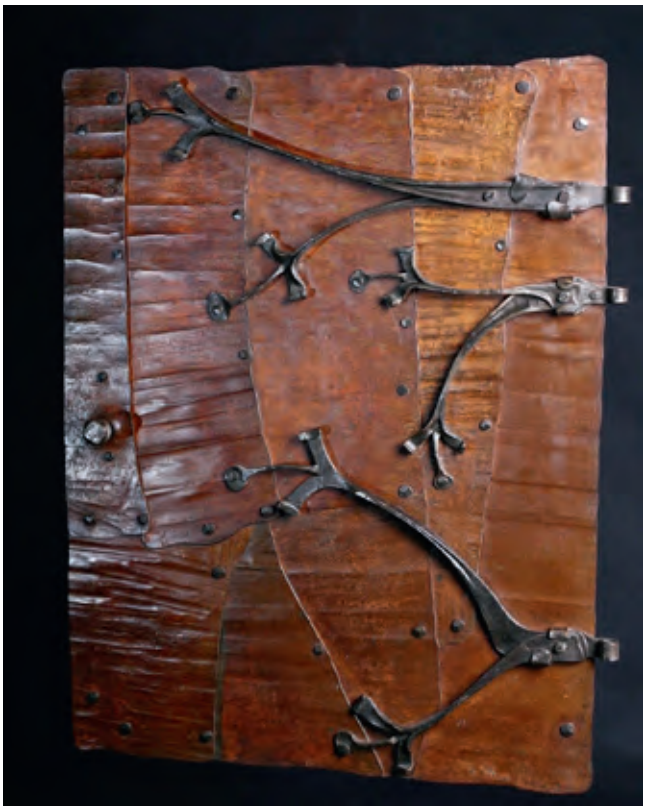

Plátované dvierka (Türverkleidung)
Schmiedeeisen 54 x 68 cm

Premena (Transformation)
Pavol Zlatoš
Stahl 25 x 15 x 68 cm

Tor
Pavol Zlatoš
Schmiedeeisen 119 x 180 cm

Gabriela Habermannová (CZ)

Schmiedezentrum Ybbsitz

*** 1979**

www.habermann.cz/sperk

Die exzellente Goldschmiedin und Schmuckmacherin Gabriela ist die Tochter von Poldi Habermann und betreibt die Kunstgalerie Haberfaistos in Jihlava.

Excelentní zlatnice a šperkařka Gabriela je dcerou Poldi Habermannové a provozuje uměleckou galerii Haberfaistos v Jihlavě

The excellent goldsmith and jewelry maker Gabriela is the daughter of Poldi Habermann and runs the art gallery Haberfaistos in Jihlava.

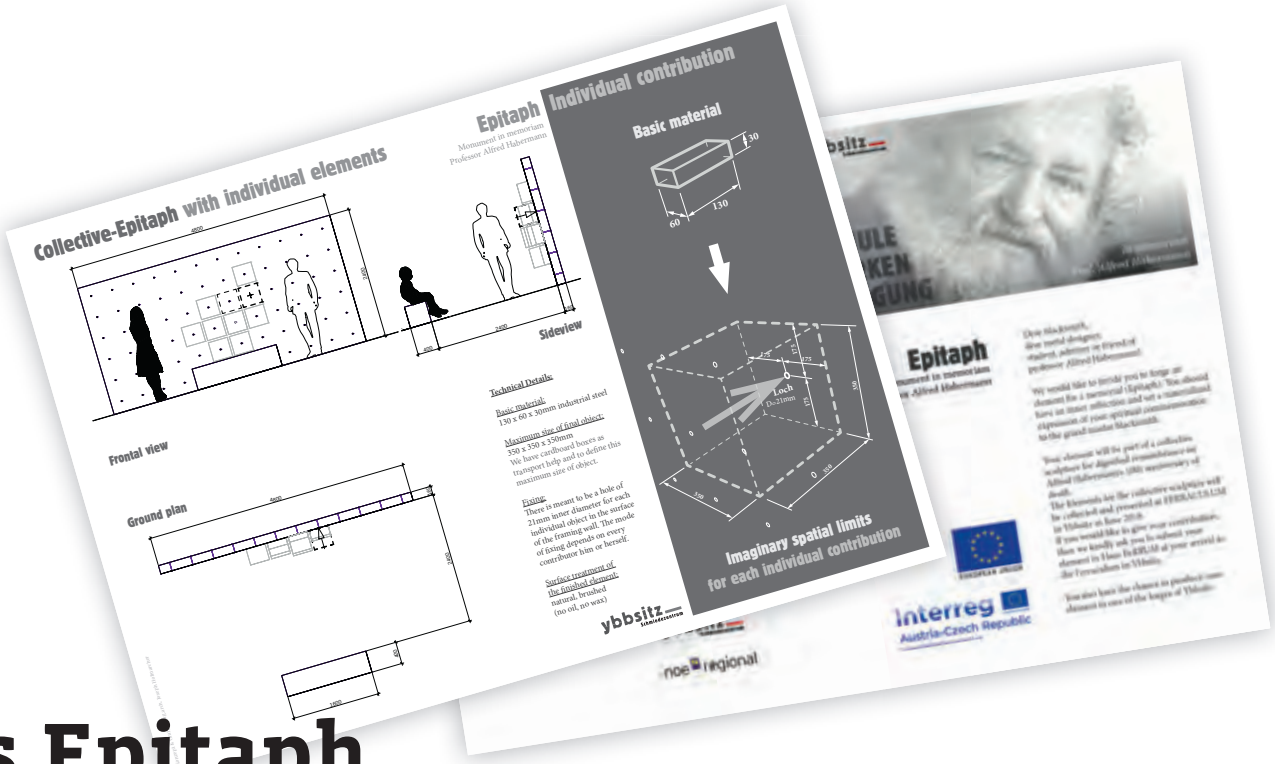

Das Epitaph

Joseph Hofmarcher

Epitaf
The Epitaph

Ein gemeinschaftliches Kunstwerk zum Gedenken an den Meister

50 internationale Schmiedekünstler sind in sich gegangen und haben jeweils ihr persönliches Manifest zum Gedenken an Prof. Habermann erstellt. Die einzelnen Arbeiten werden gesammelt und dauerhaft in Ybbsitz präsentiert. Großer Dank gilt allen Beitragenden!

Společné umělecké dílo jako připomínka mistra

50 uměleckých kovářů z celého světa se ponořilo do sebe a vytvořilo svůj vlastní osobní manifest jako vzpomínku na prof. Habermanna. Jednotlivé práce se shromažďují, aby se natrvalo vystavily v Ybbsitzu. Velký dík všem, kteří jste přispěli!

A collaborative work of art commemorating the Master

50 international blacksmiths have each created their own personal manifesto to commemorate Prof. Habermann. The individual works are collected and presented permanently in Ybbsitz. Many thanks to all contributors!

LEBENSSPIRALE
Jürgen Zöchling (AUT)

DER LEBENSWEG
František Bláha (CZE)

CYCLE OF LIFE
Colin Dray (AUS)

HABERMANN & SEINE SCHÜLER, Georg Reinking (ITA),
Benjamin Stejskal (AUT)

ORGANISMUS
Romain Schleich (LUX)
Gerwin Mostert (NL)

DER WERDEGANG
Jakub Mahdal (CZE)

KONSEQUENTE
REDUKTION
Franz (Joe) Wahler (AUT)

LIFELINE
Jozef Decraene (BEL)

ZÁPAD SLUNCE, Petr Štáfl, Martin Jordánek (CZE)
KEIMLING, Dmytro Ukrayinskyy (UKR)
DER WERDEGANG, Jakub Mahdal (CZE)
ENGEL, Sergiy Skorobohatskykh (UKR)
Ohne Titel, Mila Vorisek (CZE)
FORMEN, József Molnár (HUN)
DER KREIS SCHLIESST SICH, Thomas Hochstädt (AUT)
ES BRENNT, Niki Frühwirth (AUT)
BLUMENSTRAUSZ, Antoni Krukowski (DEU)
SCHMETTERLING, József Molnár (HUN)
YAGDRASILL'S KNOSP, Xaver Hanslik (AUT)
GEBÄRDE, Karel Bureš (CZE)
FLAMEUS, Milan Stawaritsch (CZE)
KŘÍŽ, Alfred Habermann (CZE)

DER LEBENSWEG, František Bláha (CZE)
WEISHEIT, Vojtěch Havránek (CZE)
SVÍCEN, Petr Hanslik (CZE)
ORNAMENTO ROTANTE, Tom Carsten (DEU)
BIRD, Pavel Tasovský, jun. (CZE)
SPIRIT OF ALFRED, Ernst Fahrngruber (AUT)
FORMENSPIEL, Sepp Eybl (AUT)
HABERMANN'S ROSE, Wilhelm Weyer (DEU)
ENTWICKLUNG, DI Gernot Walter (AUT)
BULL, Pavel Tasovský, sen. (CZE)
CYCLE OF LIFE, Colin Dray (AUS)
VZPOMÍNKA, Alfred Stawaritsch (CZE)
ZROZENÍ, Marek Bednařík (CZE)
LEBEN - FLAMME, Michael Bednařík (CZE)

PŘÁTELSTVÍ, Ivo Rudolf (CZE)
Ohne Titel, Zdeněk Třiletý (CZE)
ALPSKÁ PROTĚŽ, Radomír Bárta (CZE)
SONNE, Ivo Stawaritsch (CZE)
OUROBOROS, Jan Hájek, Petr Soudek (CZE)
ORGANISMUS, Romain Schleich (LUX), Gerwin Mostert (NL)
LIFELINE, Jozef Decraene (BEL)
ROTATION, Pavol Zlatoš (SVK)
IN DER RUHE LIEGT DIE KRAFT, Ales Ruzicka (DEU)
INSPIRATION VON DER NATUR, Václav Trpišovský, Tomáš Nosek (CZE)
POLIBEK OMNE, Milan Michna (CZE)
Ohne Titel, Karel Meloun (CZE)

LEBENSSPIRALE, Jürgen Zöchling (AUT)
VON DER GEBURT, Jakub Fischer (CZE)
SCHMIEDEPAPST, Hugo Jonáš (CZE)
SCHICKSAL, Petr Fischer (CZE)
CIRCLE OF LIFE, Christoph Küllinger (AUT)
ENDLOSE ARBEIT, Matter Fischer (CZE)
VERBINDUNG ROTE LINIE, Huub Sensen (NLD), Christine Wild, Niki Frühwirth (AUT)
KONSEQUENTE REDUKTION, Franz (Joe) Wahler (AUT)
AUFLÖSUNG, Stefan Simmet (DEU)
TRAUER, Thomas-Maria Schmidt (DEU)
HABERMANN & SEINE SCHÜLER, Georg Reinking (ITA), Benjamin Stejskal (AUT)
SI É FERMATO AD YBBSITZ, Alvaro Ricci Lucchi (ITA)

Impressum

Impresum
Publishing Details

Medieninhaber, Herausgeber und Verleger

Marktgemeinde Ybbsitz
Bürgermeister Gerhard Lueger
Markt 1, 3341 Ybbsitz, Austria
kerschbaumer@ybbsitz.gv.at
www.schmieden-ybbsitz.at

Erscheinungsjahr

2018

Redaktion

Joseph Hofmarcher

Autoren

Joseph Hofmarcher

Projektleiter, Kurator, Editor
Vedoucí projektu, kurátor, redaktor
Project leader, curator, editor

Leo Lugmayr

Direktor der Mittelschule und der Schmiedeakademie in Ybbsitz
Ředitel střední školy a kovářské akademie v Ybbsitz
Director of middle school and Schmiedeakademie in Ybbsitz

Gerhard Zeillinger

Kulturwissenschaftler
Kulturologem
Cultural scientist

Übersetzung

Joseph Hofmarcher (Englisch)

Milan Vacha (Tschechisch)

Titelbild

Habermann in dem von ihm entworfenen und zum Ferraculum 2000 geschaffenen Werk Panta Rhei
© Archiv der Marktgemeinde Ybbsitz

Fotos

Archiv der Marktgemeinde Ybbsitz, Familie Habermann, Dietmar Farka, Leo Lugmayr, Photo Kronsteiner, Karl Gröbl, Joseph Hofmarcher, Bertl Sonnleitner

Layout, Grafik, Umschlaggestaltung

P&R Agentur für strategische & visuelle Kommunikation, Waidhofen/Ybbs

Druck

Druckerei Haider Manuel e.U., Schönau im Mühlkreis

Projektträger

Marktgemeinde Ybbsitz

Besonderer Dank geht an

Maria Habermann, Poldi Habermann, Petr Píša, Petr Soudek

Fördererklärung

„Schule-Wirken-Prägung“ ist ein Projekt der Marktgemeinde Ybbsitz und der Gemeinde Brtnice und wird im Rahmen des Projektes FMP/KPF AT-CZ 2014-2020 durch den Europäischen Fonds für Regionalentwicklung, Programm „INTERREG V-A Österreich-Tschechische Republik“ gefördert und durch Eigenmittel der NÖ.Regional.GmbH kofinanziert.

„Schule-Wirken-Prägung“ je projekt městyse Ybbsitz a města Brtnice a je podpořen v rámci projektu FMP/KPF AT-CZ 2014-2020 programem „INTERREG V-A Rakousko - Česká republika“ na programové období 2014-2020 a spolufinancován vlastními zdroji NÖ.Regional.GmbH.

tvorby do podoby kovu, o to usiluji. To see, to realize, to translate the beauty of creation into metallic form, that is my aspiration. **Die Zangen sind die Hände des Schmieds. Klešte jsou ruce kováre.** The tongs are the hands of the smith. **Wer gestalten will, muss lernen zu sehen. Kdo chce tvorit, musí se ucit dívat.** Who wants to design, must learn to see. **Zeig mir dein Werkzeug, und ich sage dir, wer du bist. Ukaž mi své nárad í a já ti reknu, kdo jsi.** Show me your tools, and I will tell you, who you are. **Jedes Werk muss eine tiefe Philosophie haben. Každé dílo musí mít hlubokou fi lozofi i.** Every opera must have a deep philosophy within.

FeRRUM
welt des eisens

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Österreichische UNESCO-Kommission
Immaterielles Kulturerbe/Nationales Verzeichnis

Schmieden in Ybbsitz
anerkannt 2010

LandLuft
Baukulturgemeinde

Ring der
europäischen
Schmiedestädte

Eisenstraße
Mostviertel

noe regional
Die Kraft der Gemeinsamkeit

ybbsitz
Schmiedezentrum

ISBN 978-3-9504644-5-0